

سلطانزاده صباح الدين بكك مواصلمتی

صباح لدين بك دون شهر يميزه كلش ودر حال مابين هاپونه عزيمته
حضور پادشاهی به قبول بويورولمشدر

صباح الدين بكك برادری لطفاه بك ومطبوحات
ممثلری (رهبر) استمبوطه را كبا استقباله جیهه شلردر.
(مهران) مشكلاته راميه ایدن (رهبر) دن سلطان
زاده بك برادری ، كريمه سی ، ياور فخری بك
وديكتر بعض ذوات بیسان خوش آمدی ایتك
اوزره سفینه به چیقیدیلر .

بكری دقینه صوكره صباح الدين
بك كیدیسنی استقبال ایدن
مطبوطات ممثلرینه ، ذكرك
شدتی ایما ایتك اوزره :

— اونه بری به چارمه دن
آیم آتیه میوروا . لطیفه سیله
استمبوطه را كبا اولمش ، سابق
صحی مدیر عموریسی دوكتور
عبداه ودت بلكه فز نه چیلر ،
سلطانزاده بك اطرافنده اخذ
موقع ایتدكری صیره ده
(رهبر) ده رنجیمه دوئك
ایچون (مهران) دن آبریشدر .

صباح الدين بك ، مطبوحاته
نشر ایدك اوزره بیاناته
بولونقی آروسنده اولمادیبی
ایچون اطرافنده کیلرینه آوزیه
ده کی مشهورات واحساساتندن
صدیجی رحیم حال شكنده
بعض قسملری نقل ایله اکتفا
ایتمش وسیاحتی حفته ده بعض
تفصیلات ویرمشدر .

بكری کون اول
اسویچره دن حرکت ایدن

صباح الدين بك ، ایتالیا ده ارن بش کون ۳ ردوام
ایدن وکندیسی بك زیاد ممنون ایلدن برقامندن
صوكره (تارانتو) دن عسکری برقلیه سفینه سی
اولان (مهران) را كبا اولمش ، استانبوله قدر
فوتوانیمیز ، ساکن برهوا ایله سیاحت ایشدر .
مشارایله باور محمد علی بك استفسارلرینه جواب بریدی
اثناده کورپی به طوغری پول آلان (رهبر) استمبوطه
ویولجیلرینه راحت ویرمه بن لدوس فورظنه سنك
(مهران) بوغاز پیشکاهنه کلدی بی زمان باشلامی
اهلدیغی سوبلیدی . سلطانزاده بك (مهران) ده کی
رهفای سیاحتی کوستجه به سوق اولونان (۶۸۰)
رومانیالی و بچار اسپرلندن عبارتدی .

عبدالله جودت بك ، حسب حال اثناسنده
فرق سیاسیته بك كندیسی جمیعت نامزدلكنه
انتخاب ایلدكری سوبله یجه ، صباح الدين بك بوانتفاه
قارشی تشكر در باشقه برشی باه ماه جغنی بیان ایتدی .
وضیعت صرمیه سیاسیته سزه كلنجه ، احساساتنزه
كوره صباح لدين بك بوخصوصه ده کی مشكلاتی كتم
ایته بك موافق اولامایه جغنی فكر وملاحظه سننده
اولوب حال وموقع ملیمیزی اصلاح ایچون چوق قالمقله
برابر اورویاه قارشی معین برخط حرکت انخادی
صورتیله ومملکتی فورناره جق تدبیرله توسل طریقه

کیفیت مواصلمتی بو هفته بك اك جاب سراق
حاشیه سی شكته کیرن سلطانزاده صباح الدين بك ،
نهایت ، بش آتی کونلك بر انتظار دن صوكره دون
شهر يميزه كلش وبعده انظار ساعت برده کورپی به چیمار
چیقماز ، ياورا پادشاهیدن قدملی بجمریه ، زباشیسی

(تصویر فوتوغرافی)

سلطانزاده صباح الدين بك (مهران) سفینه سنده

فخری بكك رفائنده اوله رق مابين هاپونه عزيمته
حضور لوکانه به قبول بويورولمشدر .

صباح الدين بك ، غزته رك باؤر قلدندن ده
آكلاسدی بی اوزره بش آتی کوندن بری
بلكه سورهی ، كريمه سی خانم افندی ایله گنجی
سطلوت لطفی بك ، استقبال هیئتلی ، اودا
واحساسی ، مطبوطات ممثلری ، مان هر صباح آلاجه
قارا كلنده مونورله بنیور ، متضاد ومتابن تلفراف
خبرلرینه ، آچته استخباراته توفیقاً سلطانزاده بی
حامل بولونان (مهران) سفینه سی لیمانده
آرابورلدی . ذات حضرت پادشاهی فاشه
استقباله مأمور بويورولان بوذباشی فخری بكك
(رهبر) استمبوطیله اشتراك ایتدی بونتیجه سز
نخر یاندن صوكره اولکی کون شهر يميز ایتالیان لیرن
قوماندانلغه واصل اولان برخبیر موجنبه واپورك
آیحق چهارشنبه كونی كاه یله حقی بیان اولونمشدی .
حال بوكه آردن برقاچ ساعت كیجه مشدی كه صباح الدين
بكك چناق فله دن سرور ایدن (مهران) واپوربك
ایرتی صباح لیمانده بولونه جغنی مشمر برتلفرافی
آلندی . دون صباح ساعت یدیده كريمه سی خانم
افندی ایله گنجی ودكز مركز مأموری ، ضابطه
موتورینه را كبا (مهران) ی لیمنده آرامه كیتمشله
اونه طوغری . یاور بوذباشی فخری بكك

سرای خاطر لری

- ۱۲ -

هری : ع . س

نظاره ده پوزارتزنده اکل طعام ابدوب
بر اص ظهوه کزسه عمل مأمورینه عزیمت
ابدوب . ولا خدمتی مخصوصاً (ولا ارطه جیبی)
نامیه مأمور اولوق شخص ایضا ابدوبی . خدمه
ساره وکلايه يافلاشه من ، بنده کاندن کسه وکلايه
تماس ابدوبی .
حضور هابونه شری منوق امدوق
حضور هابونه دخوله ، صلاحیت ویرینلردن
هر کم اولورسه اولسون ، حرم هابون [۳] خدمه سی
داخنده نه ز بنونت واقعت شاهانه به مخصوص
بر دائرة جسیبه وارد . بو دائرة تقراتندن
(کویک مابین) ذیلان عمل ه : بینه پادشاه
سلاطین دائرة سیدن . بوراده سدرا اعظم ه
سلاطین کایرسه وکلايه عمل مأمورینه شری عزیمت والی
وساره حضور ملوکانه قبول بیوریلیر . بو دائرة
پر (نوبت) اولوقه سی اولوب حضوره کیره مکن
اول امدوبه بو اوطه کیرد [۴] ، الکترقی
چینغرفله مصالح اولوقه سته خبر ایصال ابدوب
اورادق خدمت نوبته اولان بر صاحب کایر ،
آکا ، کیفیت ییلدیریلور ، ارده کدیوب خاکای
شاهانه عرش طلمات ایله واقع اولوقه مساعده
اوزرینه حضور پادشاهی کیریلور ، مدت هر
ضات ؛ یاخود جانب شاهانه جناب ایلمش ایسه
اسر و فادائت خانمه قدر دیکرلر ، نوبت اوطه .
سنه حضوره قبول شرنه منتظر اولور .

حضور هابونه حین دخوله هر بیک ابدوب صاحب -
حضوره کیرن - بنده کاندن شیری ایسه پلشارده بکیوب
حضوردن چقدنده آتی نوبت اولوقه سته ایصال
ایلیوب اورادده دلیل اولوب یوک مانجه کونور .
چنتکانه اعتیادت رسورشتلانی خدمه واقف اولوقه
اوقوسی طابت آزار اولدیندن کجه تک قسم
اخیری عبادت ویمن توغلات ایله کیرورک ،
بعضاً صلوة سبجی اداکن صکره و بعضاً قبل الادا
حرمندن دائرة هابونرینه تیویوب ، طعام وقتنه
قدر سانسال کتر تبریف قلندینی وجهه
حضورته آدم قبول ابدوب و مصاحبان واسطه ایله
مهاداً کتیریلوب ماضه اوزرینه توپیلان
واکر حائر اهمیت ایسه بدله تقدم نمان اوراق
وراده میکارون وقت بودقیه لافاصله طمانه
وقرائت بیورر و موقع اجراه کونور . وقت
مقتنده طعام ایسته یوب بعدالاکل براژ مدت
برای استراحت حرم هابونرینه کچیلیر و بین الصلوات
تکرار سلامتی دائرة سته تیویوب بینه صاحب
منوال اوزره اشتغال ایلیوب وقتی - ظلمار
اینگله اوزره - آتشم عکلی بدالتناول
تاز شروی دخی اداکن صکره یانسوه قدر
مشغولیتنه دوام ویانسو نازی قیلدین صکره
بیش کره متعاقباً ویمن کره برمدتدها چایشوب
بعده خوابگاه سعادتلرینه کچیلیر ، بساط استراحت
کرتکله برابر غایت محرم وشغیدن [۵] برنده سی
رومان وسار ایستدیک کتانی ، نومه واروب

[۴] بو خدمه اعلی قدره اولوب کایر و اشخاص مندم
منای بی عتیدر و اولوب ترتیب و تقسیم اولوشدکه اورتکا
ملوکانه کتیریلورکن حرم هابونه مخصوص منای و دواتر
اسلا کونور .
[۵] بنده کاندن و صاحب صلاحیت ایسه کیرد . سدرا اعظم ،
وکلا والی و حضور اصحابی ام بیوریلان غازی کیرد
اورای قدر بنده کاندن کیرد و اسلحه سی اورادق بویه هر
مصاحبان دلالتیه کیرد بینه اولوقه عودت ابدوبیلور .
[۶] صولا ظهر رحمت ایلسون . بو قران کتتاب
وظیفه سی اکثره شریف هابونرینه منای محرمه الندی
ویضا اویایی وقتی عصمت کک محرم ایضا ابدوبن .
صکره شریف اسبق عیدالله پادشاه کایر ، کیمیک طرفدن
توسیه قلندینه ابدوبی آندی .

چنتکانه احاطه اموردکن وسعت نتجائنه
دلیل اولوقه اوزره شومسته بی قید ایلم ، چیغیور ،
کرمیور دینلری ده مهم کلیات اموردن ، هر و کلايه
قدر تدقیق احوالی پیشه ایدیش ، ملک و دولتش
سلاطین اندیشه سیله ترک خواب و راحت ایلمش پر
ذات تره به چیغیور . اکت ذوق حیاتی ملوک
اشتغالانی ابدوبی . پانجه نه قدر دوشوبوردی .
بر سنه قیشه فریب بر زمان ابدوبی . هوالر ابر کتجه
صفودی .
بیش محکمرلر ، اوایل قیشک شدید اولوقه
حکم ایله ایلروده فاختش فیثات ایله صائق اوزره
کورد ادخار ایلمکله شری استنبار بیورمشلر . درحال
مابین هابونرینه بر توپیسون عقد ایدیردیلر
مالیدن آوانس سوورته شهراماته آچمه اراض
اولندی . سلاطیندن ، سناک متجاوزدن
کورتداریک وجاب ایله حقیقه او سنه شمت
سرما ظهوه کلنکله یوز قیسه سی اوتوز سکر
غروشدن بو کومورل میدان فروخته وضع
ایلدیلی . بر طرفنده ، اتمانی طرف شاهانه لردن
تسویه بیوریلورق جهت ، جهت فقرای اهالی به
مجانا کینیلی کومور توزیامته ایشدار ایدیلجه
پایانی قره قدر ایصال ابدوب ارباب احتکار ،
قیش چیغیورن ائرنده ک مال چیغیورمه مجبور
اولوب شهراماتی ساتیشدن تضامنه کومورلری
فروخته ناچار قالدیلرک : بو معامله جرای
ادراک ابدوب موجوددر [۱]

تان هر بیز بش یاره قیلاسه وهرنه طونور .
باب عالی به شهر امامته ایزاده ل یانار ، توپیسونلر
تفکل ایدر ، حایزان جیبی جلب ایدیلور ، نه
یا یوب ، یا ییلر رقی فیثات بر قاج کون سورمن
بنه اکت فیثات اصلیسینه ارجاع اولوردی .
بوده مدراک احوال اولتیک معلومیدر .
خیزلردن ، ترق و تزل اخبار ایله دلیل خبر
ارنلر ، متکثر ااصه ابدوبی . بونلره اخبار
و خدمت مقابلی (اما جیب هابوندن) عطیلر ،
احسانلر و بریلیدی .
شخصیات ایله اوقراشانلر ، کتری مغنونیک
بر قاج یزه آتی اوزره نه کندیلری ابدوبی .
وکلايه مابین هابونرینه ذیلندری

سدرا اعظم و نظارک زیارت ایچون بیورم
عضومی وارایدی . اوکون عمل مأموریتلرینه
قبل العزیمه مطلق مابین هابونه اثبات وجوده
مجبور ایدیلیر .
ذوات مشارالهم قولتوق قبولدن کیرکن
آغازی طرفندن پادشاه (قاری) قیوچیلر و بریلیر
اوقارت دو حال حرم فیوسنده ک بکی تفکجیلر
واسطه سیله توپیی مصاحبلره (۲) توپیماً عرض
هتیه علیا قلنور . سدرا اعظملر یوم زیارتزنده
(چیت) نصر هابونده داخل حضور شهر یازی
اولوب بلا واسطه معروضاتمه بونلور وی اارادات
سنه یی تلقی ابدوب ، بعدالطعام عمل مأمورینه
عزیمت ایلر .

نظار ، مابین هابونده ک ولا اولوقه سته
کدیوب بر عرضی وارسه حاجی علی پاشا واسطه سیله
آتی عرض ابدوب ، طرف شاهانه دن بر اسر
وراده صادر اولورسه آتی ترنا بکاردن توپیی
اولتیر تلبیه توسط ایلر . نظارک حضور هابونه
قبولی بر احوال فوق الماده به توقف ابدوبی .

[۱] کومور مسکینه شهرا بی ؛ دانلیه ناطرا یق
رشید ممتاز پاشا حفر لری ابدوبی . مانجه ک قویلیق سنده
مأمور اولوقه تزیینات هت ویدانکلیت کومورلری .
(۲) ذیحی آغازدن تری اولوقه خدمت شاهانه به
آیریلوب بونلر حرم و سلاطینه امر و خدمتله مشغول اولور .
پادشاه ایله مصاحبلری بونن میاندیر .

ایله ایلمک ملاقاتندن اعتباراً ، (راسپوتین) ک
نفوذ و تحکمی آلتنه کیدی .
هر کسک مشهود و معلوی اولوقه اوزره ،
(راسپوتین) ک مرقه سی اولوش بوندیندن ه
هر کله متناسباتی قطعه مجبور قالدی . فقط ،
یونکله برابر ، سرایه قبول ایلمکله بردوام
بولندی . سرایده ، ابراطور و امپراطورجه به
واهب و عزیز (هرینوری) ک کهانت و سکمیاتی
تفسیرا بیوردی . امپراطورجه ، لک مادم (لوتین)
عبت و صمیمیت عظم ابدوبی . امپراطورجه ،
(لوتین) . قیتمدار بر دوست عنوانی بخش
ایلدی ، فقط مادام (و برووف) تاینده بر وقب
(راسپوتین) ک (لوتین) ، قاری سله دیک توچانی قصه
ایلمک زمان ، مادام (و برووف) ک طالی ایله ، مادام
(لوتین) ، سرایین سید ابدوبی . قدر و طالع
بوضریمه سرفروا کتکجیور قالش اولان مادام
(لوتین) ، حال یوله ایکن ، سومکندن و قدر بر ایلمکدن
قاری اولادنی (راسپوتین) ک هر درلو اطوار
و حرکاتی تجسس و تدقیق ایلرک ، بو ردیفک
پیشندن طولا شقدده دوام ابدوبی .
پایس (هلو دور) ، (راسپوتین) مقتده
(عزیز ملوق) عنوانی آلتنده یازدنی کتابنده

(عددلر ک تاریخی ترقه سی : ۳۴)

(راسپوتین) ک قادیلر قولکسیون دائرة .
سنده مرض ایتمیکر و جهالیه ، خلقک اکه عادی
قادیننه امپراطورجه به قدر هر باش وهر سفندن
قادین بولنه بیلیدی .
(راسپوتین) ک هایدلردن بری اولان
مادام (لوتین) ، بالانت کندی سنده قربانی
اولدی و منور شخصک جیانه عالمه بکسراق
آور تفصیلاتی مختصر سنده یازدیر .
مادام (او . وه . لوتین) ، شوری دولت
اعضاسندن برنک زوجیه سی ابدوبی . کاز طانه
منسوب ، ذکی ، این بر تحصیل کورمنش ، نازک
بر قادین اولان مادام (لوتین) ، کندی بینه کتاهلردن
قورلوقی خصوصانه با قدر منق ایچون (راسپوتین)
سراجمت ابدوبی زمان الی یاشنه یافلاشمش
بولنیوردی . بو (ستاره ج) محترم و معزز ذات [

مشروطیتده حقوق پادشاهی نك اهمیتی

بیک معارف ناظرین، بکانه سوکیلی فیلسوفز بر قاج کون اول بزه شومغالی کوندرمک لطیفده یولوغندی. و فوفاک نامی ایه نفرینی ضروری تأخیر ایندیگیز بویقیندار سوزاری، قائل نظارته کیدیکدی ایچون، بروکوتیه آتمه و بویه بردرسدن قانقونیز می محروم استفاده براقه کونکر قائل اولادی. فیلسوفزک علوی نئی ایلرز.

بر چوقی کیمسهر بن مقاله لرمدن استکناه ایشدکاری معنای و مقصدلر حقیقده بعضی استیضاحانده بولندقلری صبرده بالخاصه بر جهت ایچون اظهار مراق ای دیوروردی:

[هیس ای... هیس طوغرو... لکن پادشاهی دیلکه دولامش سک، بر مقام مخصوص طوبتدومش کیدیبورسک!.. سن مستقل بر آدم سک!.. بوندن اصل مقصدک نهدر؟] دیوروردی.

تأسف ایدرم که مقصدی بر قاج کیه صراحتاً عرض ایتمش اولدوغم حالده حالا بویه بر سواله معروض بولونوبوم.

بر چوق دفعه و خصوصاً داماد فریدشاهک بیاتقی شرح ایتمدیگم صبرده دیمشدم که: (هر نه وقت بزه پادشاهک نفوذی حکمدن ساقط اولمش و یا خود اسقاط ایتمش ایسه اوکا بدل، بولمکننده دائمی برجه تشکل ایتمش و بر) البری چیلاقلر جمهوری (قورهرق وطنی ذیل وسبقل برافشدی.

هرزده اولورسه اولسون، هر نه وقت اولورسه اولسون، اداره سیاست شویلدیکمز تشکی و ماهیتده بولوندقجه پادشاهک بر حیثیتی، پادشاهلیکده بر موقع اهمیت وارددر. مشروطیت بو حیثیت و اهمیت الفایحه دکن ماعدا اولی بالکس بوسبتون تأیید ای دیورور. اداره مشروطهده پادشاه موارنه بی تأیید این بقوتدور. بجران زمانلرند قایینه تشکیل ایدمک اولان آدمی، آخیق اولتین ایدر؛ او آدمه باش وکیل دیرلر؛ هرکس بیلملی اوونوقاملی که او آدم پادشاهک وکیل دیر. اوکا بو حیثیتله تفویض صلاحیت این پادشاهلر. حین اقتضاده مجلسی طایعتمق و یکدن اتخاآنه میدان و یرمک دخی بالذات و آخیق پادشاهک حق صریحی دیر؛ او قدرده بوتون بر ملک حقوقی ایقی آتته آلا نغاصیر، متغلبیل بیه، - امرلرینه رام ایدمک لری - بر ملت مجلسی طایعتمق ایچون اراده پادشاهی به محتاجدرلر. او اراده بی بلکه جبراً و قهرآ آله بیلرلر، فقط رسماً و قانوناً بیه اوکا منتقددرلر. بونک امثالی بزم مشروطیتیز ایشدنده کوردک، دیمک که قانون اساسی برطاقم حقوق و صلاحیت عالی ایه پادشاهلک حیثیت و اهمیت تصدیق ایتمش و طایعتمق. اداره جمهوری ده رئیس جمهور عینی صلاحیت و اهمیت حائزدر.

و انما قرالیت شکنده اولسون، جمهوریت صبرتنده اولسون، مشروطیت، پادشاهی و رئیس جمهوریت غیر مسئول طونار؛ چونکه (قانون) نك تریب و تدوینی (la confection de la loi) امرنده صاحب رأی دکدر. اونی ملت وکیل لری بانانقشه یاپارلر و اکثریت آرا ایه صورت واده سنی تمین ایدرلر. فقط بوقدرله قانون اولماز. اعیان کجر؛ اعیان، محافظه ایلمسی لازمکن احکام قوم و عادات و اصول مستقیمه نك مدافع لری دیر. بنا علیه ترازئی نك برکوزی مجلس مبعوثان ایسه، دیگر کوزی مجلس اعیاندر. بویکی هینک تقابل قوت و صلاحیتی ایه موازنه اداره تأمین ایدیلر. اعیان - حیثیتاً و ماهیتاً محافظه کاردر. مجلس مبعوثان د چیقان قانون روزمر لری تبدیل ایتمک حق حائزدر. اوندن سوکرده پادشاهک (اراده) (decret) می، یا خود بر جمهور رئیسک (تصویب) ap-probation ی لازمدر که (قانونیت) حکمی احراز ایدمک مرعی الاجرا اوله بیلسیین. اصطلاحده (sanction) تأیید) بوکا درلر. بوتون بر معاملاتک بر حکمتی واردر که تعریف ایسته من. درت گله ایه افاده اولونه بیلر: ادارهده (توازن قوا) برنجی شرطدر.

بونی تأمین ایچون ده - شمیدی به قدر - باشقه بر بول بولونه ماش، بر چاره کشف ایدیله، مشدر. اونک ایچوندر که مشروطیت پادشاهه و یا خود رئیس جمهوره بر صلاحیت فوق العاده و بر بویور. باش دیکل تمین و قانونی تأیید ایتمک آخیق اونلرک حق دیر. بو پاک بویورک بر حقدور.

ایشته مشروطیتک الک مهم شرط لری نظر اهمیتله تلقی ایدلر، بو موازنه نك بوزولاماسنه چوق تقید و چوق دقت ایتمل درلر. خصوصاً بزم کیی - متغلبه و جباریه انده مسخر اولمش - ملئر، حقیقتاً حریته مشتاق و اعاده حیثیته عازم ایسه لر، پادشاهک حقوق و حیثیت حکمداریسی کال جسارتله مدافعه ایتمل درلر. زیرا بزه موارنه نك بوزولماسی ملک حقوقدن زیاده - طوغر بوندن طوغر بیه - حقوق پادشاهی نك غضب و انکار ایدلمسندن ایلری کلکهدر.

بنای مشروطیتی هدم ایدن زوربار اصل او نمل دیره کئی بالعله لامقده درلر. بنا علیه اصل بورایه پاینده وورملی، اصل او جهتی تقویه ایتمل در.

شمیدی به قدر خاقان مغفور - سلطان حمیدک استبداد اداره می وسیله عد ایدیلرک پادشاهلیق مقوی علیه خلقک حیثیتی قوشقونلر دیرمق و استبداد اداره نك احتیال بر چوغنی اختصار ایدمک هر کسک ذهنی بولاندیرمق، اتحاد و ترقی بولیتقه سنک الگ قوی سلاح احتکاری ایدی. حالیکه:

(اوماهیلر کدردا ایچرمه در دیرایی بیلمز لر) مشروطیتده مشروطیت نامنه حیثیت بر اداره عرفیه نك تحت تحکمنده سترجه باشایان بو زوالی خلق، او سلاحک نه قدر زهرلی بر خنجر اولدینی حالا آ کلاه مامش که عقلی و اوقومش آدمیلر بیه بکا:

(ایچون ایکی ده برده پادشاهه طرفدارلق ایدیبورسک!.. ده سوال سورمقدن فارغ اوله میورلر. بلزق!.. اوت بوکون وشو حالده پادشاهه طرفدارلق اتحادچیلره علمدارلق درده اونک ایچون اویله حرکت ایدیبورم. اتحاد علمدارلق ایسه انسانیت، مدیته، حریت، حیثیت طرفدارلق درده اونک ایچون قسماً بوکا قرار ویرم. اتحادچیلرک الگ کسکین سلاح احتکار و آلت تجاوزی قیرمق ایستورم، ایشته مقصدم بورد، اشخاصه غرضم بوقدر.

برایکی کلخن بکنی (فرعون) کئی الوهیت مرتبه سه چیقاران و اونلرک تقلبی مشروطیت نامنه مشروع کورنلر پادشاهک حقوق شروع و قانونیسی حقدمک مطالعات محفمی البته خوش کورورلر سانیم. بونک مناسبتی وارددر؛ ده بن وطنداشیلر. یهده شوقی کال اخلص ایه عرض ایدم بیلریم که، حالا بوکونکی مناسبتیز و آقیری حرکتیز، پادشاهلرک حقوق قانونیه بی طایعتمقدن ایلری کلور. بو حق طایعتمق بولر و بزطایعتمق ایلره قارشی بک لایقید طاورانیوروز.

بوکون حکومتی تشکیل ایدن قایینه موقع اقتداره کلزدن اول شوکت نام اقتدمز توفیق پاشا حضرتلری قایینه تشکیله مأمور ایتمشدر. بو، حقیقتاً بروجیه و جیه ایدی. چونکه توفیق پاشا نك بوتون اوروداده و بالخاصه انگلترده مظهر اولدوغی حسن توجه و اعتراف بی ن کتم بک ای کوردم و بیلیم. هرکس دخی اوله جیه بیلیر. لکن اولادی؛ چونکه طلعت پاشا و بوتون ارکان اتحاد، پادشاهلرک بو حق ایصال ایدیلر. مملکتده اختلال ایقاع ایدم. بیه چکلری احساس ایه بو تشبث شاهانه به مانع اولدیلر، کندی ارقداشلرندن مرکب بر

قایینه تشکیل ایدرمکده الگ مهم مقصدلری خط رجعت لری تأمین ایتمک ایدی. نته کیمده اوله اولدی: هیس راحت راحت قانقون کیدیلر. قاجادیلر، کال امنیت ایه کیدیلر. اوروپایه دکل، نطن ایدم قانقاسیه کیدیلر. احمد آتایب ایه حسین بک زاده علی بک بلکه مزده جی اولر قی ده اول بوله چیتدی. حبیبرور پادشاهمن، هر شیدن اول متارک نك امضالاماسی ارزو بو یوردر قری ایچون اتحاد. چیلرک بو کستانخ و حق ناشتن معالیه سنی موقتاً خوش کوردی. بزه اوسیدیله معارضه سنی قارشی بو تغلب قایینه مدافعه ایتمک؛ بوتون غمزه لره رجا ایدمک صبر و سکون توصیه سنده بولوندی. دیکه دیلر. لکن بوکون فضولی تحکم ایدیبورلر. جام سائیزی کئی باب عالی به پادشاهش طور و بولور و حالا ملک قانقاسیه دیچیک وورورلر. بوقایینه هانسی حق قانونی به طایبور؟، پادشاه بولری تصویب ایتمور. مجلسی استاد ایدیبورلر؟ او مجلس ملک اتخا ایه تشکیل ایتمش اوله بیه دوری چوقون کیرمشدر. حالیکه بو منصب مبعوثلر، اساساً مملکتیزک شوغناات حالندن مستنوردرلر. بو خصوصده ایضاحات ایسته بن وارسه بره بیلیرز. رضا توفیق

مشروطیتده حقوق پادشاهی نك اهمیتی

یکی معارف ناظرین، بکانه سوکیلی فیلسوفز براق کون اول بزه شومقاله بی کوندرمک لطفنده بولونمندی. وقوعات تعاقبی ایله نشرینی ضروری تأخیر ایندیکنیز بوقیتدار سوزلری، قائلی نظارت کیدیکی ایچون، برکوشیه آغمه و بویه بردرسدن فارملری عیروم استفادہ براقه کورکن قائل اولادی. فیلسوفزک عفوئی نخی ایلرز.

برجوق کیمسالر نيم مقاله لمدن استکناه ایندیگری معنار و مقصدلر حقیقده بعض استیضاحانده بولندقلری صبرده بالخاصه بر جهت ایچون اظهار مراقق ایدیورلردی:

[هیبسی ای.ا. هیبسی طوغرو. . . لکن پادشاهی دیلکه دولامش سک، بر مقام مخصوص طودورمش کیدیورسک. . . سن مستقل بر آدم سک. . . بوندن اصل مقصدک نهدر؟] دیورلردی.

تأسف ایدرم که مقصدی بر قاج کویه صراحتاً عرض ایش ایلدوغم حالده حالا بویه برسواله معروض بولونویورم.

برجوق دفعه وخصوصاً داماد فریدپاشاک بیاناتی نشریح ایندیکن صبرده دیمشدم که: (هرنه وقت بزده پادشاهک نفوذی حکمدن ساقط اولمش ویاخود اسقاط ایدمش ایسه اوکا بدل، بوعلمکسده دائماً برجه تشکل ایش وبر) بالدری چیپالقر جمهوری (قورهرق وطنی رذیل وسفیل براقشدی.

هرزده اولورسه اولسون، هرنه وقت اولورسه اولسون، اداره سیاست شوبیدیکمز شکی وماهیتده بولوندقجه پادشاهک بر حیثی، پادشاهملکده بر موقع اهمیتی وارددر. مشروطیت بو حیثیت واهمیتی الفا ایتمه دکن ماعد اوونی بالعکس بوسبتون تأیید ایدیور. اداره مشروطهده پادشاه موارونی تأیس ایدن بوقوتدر. بحران زمانلرند قایینه تشکیلی ایدجک اولان آدمی، آجق اولعین ایدر؛ اوآدمه باش وکیل درلر؛ هرکس بیللمی اوونوتاملی که اوآدم پادشاهک وکیل در. اوکا بو حیثیتله تفویض صلاحیت ایدن پادشاهدر. حین اقتضاده مجلسی طاغیتمق ویکدن انتخاباته میدان ویرمک دخی بالذات و آجق پادشاهک حق صریحی در؛ او قدر که بوتون بر ملک حقوقی ایق آلتیه آنان ضایلر، متغلبیلر، امرارینه رام ایدمدکلری. برملت مجلسنی طاغیتمق ایچون اراده پادشاهی به محتاجدرلر. او اراده بی بلکه جبراً وقهراً آله بیلدرلر، فقطرسماً وقانوناً بیه اوکا مقتدردرلر. بونک امثالی بزم مشروطیتیز انسانیده کوردک، دیمک که قانون اساسی برطاقم حقوق وصلاحیت عالیله پادشاهملک حیثیت واهمیتی تصدیق ایش وطاقیشدر. اداره جمهوریده، رئیس جمهور عینی صلاحیت واهمیتی حازدر.

واقعا قرالیت شکلنده اولسون، جمهوریت صورتنده اولسون، مشروطیت، پادشاهی ورئیس جمهوری غیرمسئول طونار؛ چونکه (قانونیک ترتیب و تدوینی *la confection de la loi*) امرنده صاحب زای دکلدر. اونی ملت وکیللری بالماناشه پایارلر و اکثریت آرا ایله صورت وماده سنی تعیین ایدرلر. فقط بوقدرله قانون

بونى تأمین ایچون ده - شمیدی به قدر - باشقه بریول بولونه ماش، برچاره کشف ایدیه، بمشدر. اونک ایچوندر که مشروطیت پادشاهه ویاخود رئیس جمهوره برصلاحیت فوق العاده ویریور. باش وکیلی تعیین وقانونی تأیید ایتک ایتق اولنرک حق در. بو پک بویوک برحقدر.

ایشته مشروطیتک الک مهم شرطلرینی نظر اهمیتله تلقی ایدنر، بو موازنه نك بوزولماماسنه جوق تقید و جوق دقت ایتلی درلر. خصوصاً بزم کیی - متغلبیه و جباریه انده مسخره اولمش - مللر، حقیقتاً حریته مشتاق و اعاده حیثیه عازم ایسهلر، پادشاهک حقوق و حیثیت حکمدار ایسی کال جبارتله مدافعه ایتلی درلر. زیرا بزده موارنه نك بوزولماسی ملتک حقوقدن زیاده - طوغرودن طوغرویه - حقوق پادشاهینک غصب و انکار ایدلمه سندن ایلری کیکده در. بنای مشروطیتی هدم ایدن زوربالر اصل او نمل دریم کونی بالطله لامقدمه درلر. بناء علیه اصل بورایه پاینده وورمعلی، اصل او جهتی تقویه ایتلی در.

شمیدی به قدر خاقان مغفور - لمعان حدک استبداد اداره سی وسیله عد ایدیلرک پادشاهک مقامی علمینه خلک حسابتی قوشقولا ندرمق واستبداد اداره نك احتمال بر چوغنی اخطار ایدرک هرکسک ذهنی بولاندرمق، اتحاد و ترقی بولایق سکن الک قوی سلاح احتکاری ایدی. حالبوکه:

(اوماهیلر که دریا ایچر در دریایی بیلملر) منطوقجه مشروطیت نامنه خبیث بر اداره عرفیه نك تحت تحکمنده سنه لجه یاشایان بو زواللی خلق، او سلاحک نه قدر زهرلی بر خنجر اولدیغنی حالا آکلا به ماش که عقلایی و اوقومش آدملر بیلر بکا:

(ایچون ایکی ده برده پادشاهه طرفدارلق ایدیورسک !) دیه سوال صورمقدن فارغ اوله بیورلر. یاریق. . .

اوت بو کون وشو حالده پادشاهه طرفدارلق، اتحاد جیلره علمدارلق درده اونک ایچون اولیه حرکت ایدیورم. اتحاد علمدارلق ایسه انسانیته، مدنیته، حریت، حیثیت طرفدارلق درده اونک ایچون قطعاً بوکا قرار ویرم. اتحاد جیلرک الک کسکین سلاح احتکار و آلت تجاوزی قیرمق ایستورم. ایشته مقصدم بودر. اشخاصه غرضم بوقدر.

برایکی کلخن بکنی (فرعون) کبی الوهیت مرتبه سته چقاران و اونلرک تغلبتی مشروطیت نامنه مشروع کورنلر پادشاهک حقوق شروع و قانونیسه سی حقیقده کی مطالعات محققی البته خوش کورورلر سانیرم. بونک نه مناسبتی وارددر. ده بن وطنداشدر. یه ده شونی کال اخلاص ایله عرض ایدم بیلریم که، حالا بک کونک مناسبتیه و آغمه، حرکات،

قایینه تشکیلی ایتدیرمکده الک مهم مقصدلری خط رجعتلرینی تأمین ایتک ایدی. نه کیمده اولیه اولدی: هیبسی راحت راحت قالقوب کیتدیبلر. قاجادیلر، کال امنیت ایله کیتدیبلر. اوروپا به دکل، ظن ایدرم قاقاسیه به کیتدیبلر. احمد آظایب ایله حسین بک زاده علی بک بلکه مرده جی اوله رق دها اول یوله چقیدی. حیترور پادشاهمز، هرشیدن اول متاز که نك امضالاماسنی آرزو بووردقلری ایچون اتحاد. جیلرک بو کستانخ وحق ناشناس معالیه سنی

ساقط اولمش و یاخود ایلمش ایسه اوکا بدل ، بوملکتمده دایما برجه تشکل ایش و بر (بالدیری جیبالقنر جمهوری) قورورق وطنی رذیل وسفیل براتشدی .

هرترده اولورسه اولسون ، هر نه وقت اولورسه اولسون ، اداره سیاست شوبیدیکمز شکل وماهتده بونودقجه پادشاهک برحیتی ، پادشاهلغکده بر موقع اهمیتی وارددر . مشروطیت بو حیثیت و اهمیتی الغا ایتمه دکن ماعد اولنی بالعکس بوسبتون تأیید ایدیور . اداره مشروطه ده پادشاه موارینی تأیس ایدن بر قوتدر . بحران زمانلرنده قاینه نی تشکیل ایده چک اولان آدمی ، آحق اولعین ایدر ؛ او ادمه باش وکیل دیرلر ؛ هرکس بیلیملی و اونوقاملی که او ادم پادشاهک وکیل دیر . اوکا بو حیثیتله تفویض صلاحیت ایدن پادشاهدر . حین اقتضاده مجلسی طاغیتق و بیکدن اتخابنه میدان و بر مک دخی بالذات و آحق پادشاهک حق صریحی دیر ؛ او قدر که بوتون بر ملتک حقوقی آباق آلتنه آلان غاصبلر ، مغتبلر بیله ، - امر لرینه رام ایده مدکلری - بر ملت مجلسنی طاغیتق ایچون اراده پادشاهی به محتاجدرلر . او اراده نی بلکه جبراً و قهرماً آله بیلرلر ، فقط رسماً و قانوناً بینه اوکا مقتدردرلر . بونک امثالی بزم مشروطیتنر انساننده کوردک . دیمک که قانون اساسی بر طاقم حقوق و صلاحیت عالیله پادشاهلغک حیثیت و اهمیتی تصدیق ایش و طاسیمشدر . اداره جمهوری ده رئیس جمهور عینی صلاحیت و اهمیتی حائزدر .

واتما قرابلیت شکننده اولسون ، جمهوریت صهرتنده اولسون ، مشروطیت ، پادشاهی و رئیس جمهوری غیر مسئول طونار ؛ چونکه (قانون - نک ترتیب و تدوی *la confection de la loi*) امرنده صاحب رأی دکلددر . اونو ملت وکیللری بانناقشه یاپارلر و اکثریت آرا ایله صورت و ماده سنی تعیین ایدرلر . فقط بوقدرله قانون اولماز . اعیاندن کچر ؛ اعیان ، محافظه ایدلمسی لازم کلن احکام قویه و عادات و اصول مستقیمه نک مدافعلری دیر . بناء علیه ترازنی نک بر کوزی مجلس مبعوثان ایسه ، دیگر کوزی مجلس اعیاندر . بوابکی هیئتک تقابل قوت و صلاحیتی ایله موازنه اداره تأمین ایدیلر . اعیان - حیثیتاً و ماهیتاً محافظه کاردر . مجلس مبعوثانن چقان قانون پروژه لر نی تعدیل ایشک حقی حائزدر . اوندن سوکرده بر پادشاهک (اراده *decret*) سی ، یاخود بر جمهور رئیس نک (تصویب *ap-probation*) سی لازمدر که (قانونیت) حکمی احراز ایدهرک مرعی الاجرا اوله بیلسیین . اصطلاحده (*sanction* تأیید) بوکا دیرلر . بوتون بو معاملاتک بر حکمتی واردر که تعریف ایسته مز . درت کله ایله افاده اولونه بیلر : اداره ده (توازن قوا) برنجی شرطدر .

غصب و انکار ایلمه سندن ایلری کلکده در . بنای مشروطیتی هدم ایدن زور بار اصل او نمل دیره کنی بالعله لامقدمه درلر . بناء علیه اصل بورایه پاینده وورمه لی ، اصل او جهتی تقویه ایتمه لدر .

شیمدی به قدر خاقان مغفور سلطان حمدک استبداد اداره سی وسیله عد ایدیلرک پادشاهلق مقیمی علیه خلقک حیثیتی قوشقولا ندیرمق واستبداد اداره نک احتمال بر چوغنی اخطار ایدرک هر کسک ذهننی بولاندیرمق ، اتحاد و ترقی بولتیقه سنک الک قوی سلاح احتکاری ایدی . حالیکه :

(او ماهیلر که دریا ایچر ده دریا نی بیلمز لر) منظوقجه مشروطیت نامه حیثیت بر اداره عرفیه نک تحت تحکمنده سنه لرجه یاشایان بو زواللی خلق ، او سلاحک نه قدر زهرلی بر خنجر اولدیغنی حالا آکلا به مامش که عقللی و اوقومش آدملر بیله بکا :

(نیچون ایکی ده برده پادشاه طرفدارلق ایدیورسک !) دیه سوال صور مقدن فارغ اوله میورلر . یازیق . . .

اوت بو کون وشو حالده پادشاه طرفدارلق ، اتحاد جیلره علمدارلق درده اونک ایچون اوله حرکت ایدیورم . اتحاد علمدارلق ایسه انسانیتنه ، مدنیتنه ، حریتنه ، حیثیتنه طرفدارلق درده اونک ایچون قطعاً بوکا قرار ویردم . اتحاد جیلرک الک کسکین سلاح احتکار و آلت تجاوزنی قیرمق ایستیورم . ایسته مقصدم بورد . اشخاصه غرضم یوقدر .

برایکی کلخن بکنی (فرعون) کبی الوهیت مرتبه سنه چیقاران و اونلرک تغلبی مشروطیت نامه مشروع کورنلر پادشاهک حقوق شروعه و قانونیه سی حتمند کی مطالعات محقیمی البته خوش کورورلر صانیرم . بونک نه مناسبتی واردر ؟ ده من وطنداشدر . بیهده شونی کمال اخلاص ایله عرض ایده بیلریم که ، حالا بو کونکی مناسبتسز و آخیری حرکتنر ، پادشاهمزک حقوق قانونیه سی طاسیمقندن ایلری کلور . بو حق طاسیمورلر و بزطانیانلره قارشنی بک لایق طاورانیوروز .

بوکون حکومتی تشکیل ایدن قاینه موقع اقتداره کلزدن اول شوکت مآب افتدمنر توفیق پاشا حضرتلرنی قاینه تشکیلنه مأمور ایشلردی . بو حقیقتاً بر توجیه و جیه ایدی . چونکه توفیق پاشانک بوتون اوروپاده و بالخاصه انکلتزده مظهر اولدوغنی حسن توجه و اعتباری بن کندم بک ای کوردم و بیلیرم . هرکس دخی اوله جه بیلیر . لکن اولمادی ؛ چونکه طلعت پاشا و بوتون ارکان اتحاد ، پادشاهمزک بو حق ایصال ایتدیلر . مملکتده اختلال ایقاع ایده . بیله جکلرنی احساس ایله بو تشبث شاهانه به مانع اولدیلر . کندی ارقداش لرندن مرکب بر

قاینه تشکیل ایتدیرمکده الک مهم مقصدلری خط رجعتلرنی تأمین ایشک ایدی . نته کیم ده اوله اولدی : هدیسی راحت راحت قالقوب کیتدیلر . قاجمادیلر ، کال امنیت ایله کیتدیلر . اورویا به دکل ، ظن ایدرم قاققاسیه به کیتدیلر . احمد آغایب ایله حسین بک زاده علی بک بلکه مزده جی اوله ارق ده اول یوله چقدی . حیثیور پادشاهمز ، هرشیدن اول متار که نک امضالانمانی آرزو بو یوردقلری ایچون اتحاد . جیلرک بو کستاخ و حق ناشناس معامله سنی موقفاً خوش کوردی . بزده اوسبیله معارضه قارشنی بو تغلب قاینه نی مدافعه ایشک ؛ بوتون غزته لره رجا ایدهرک صبر و سکون توصیه سنده بولوندر . دیکله دیلر . لکن بو کون فضولی تحکم ایدیورلر . جام ساقیزی کبی باب عالی به بایشمش طور و بورلر و حالا ملتک قفاسنه دیکجک و ورو یورلر .

بو قاینه هانکی حق قانونی به طایانور ؟ . پادشاه بونلری تصویب ایتبور . مجلسه سی استناد ایدیورلر ؟ . او مجلس ملتک اتخانی ایله تشکل ایش اولسه بیله دورنی چوقدن کچیرمشدر . حالیکه بو منصوب مبعوثلر ، اساساً مملکتتمزک شو قنات حالندن مستولدرلر . بو خصوصه ایضاحات ایسته بن وارسه ویره بیلیرز .

رضاً توفیق

حقوق خلافت و آقره نك تكليفلى

نایان سوبلیم ؟ انقره حرکتانه بدینت وطنه بلکه منفی اولور احتمال و امیدیه برطاقم ناخوش حرکتلرینه قارشى محافظه مکتوت ایچون جبر نفس ایچوروم . فقط بودنه طوقریده طوغری به حقوق خلافتنه توجه ایله کلمی تکلیفات الله حساس طمازیه طوقوندى . اودوجه ده که ادامه سکوتی آرقی برکیره دینه عد ایتدم . دوشوندم و دوشونبوروم ، جهان اسلامه هر طرفنه واصل اوله جتی شهباسز بولان بو تکلیفات عیبا اورالده نه کی تأثیرات حصوله کتیردی و کتیرد . جکدره دنیا و عقبایه عالم امور و مصالحه جمعیت اسلامیه نیک بافرمان الی رئیس همومیس بولان مقام خلافته مشر اسلام ، البته لایله قاناز و قاله ماز .

اوله ظن ایچوروم ، دها طوغریسی اوله ظن ایچمه ایستوروم که بالذات آقره مجلسنه حاجیلری ، خواجه لری ده بو تکلیفی نلیاً تغییر ایتدیلر و فقط قولاً تغییره ایتدیلر اوله ما شلرده لکن اولرک لسانلرین تکلم قدرتی سلب ایچن سحر و انسوتی عالم اسلامیه ده لال و ابکم ایده صرا و ایده میه جکدر .

ظن و تخمین بوی ، مستقلاً اجرای حکومت ایچون آقره استانبولده دها مساعد کوریلدی بیلر بو مقصدله ، تر خلافت و سلطنتک ، استانبول کی یک بو بوک قیمت دینه و سباسبی حائر بر شاه بلده دن آقره نکل تکلیف ایله بیلر بو بو تکلیفک عالم اسلامیه حسن ناتی به مظهر اولسنه ده احتمال و بریل بیلر . فقط فوت و قدرتی ، تغییر دیکره حکومت و حاکمیتی آقره نکل ایتدکن صکره خلیفه و تختک ، خلافتی بیته استانبولده براقی و عهدیه سننده ایضا ایچین و ظاهرده ده تحت صحابه به آلی امله سرایه خلافتکده آقره ده مبعوت بر هیئت صحابه بولند برقی کبی تکلیفی حسن ناتی ایده ججه بر عالم اسلام مواجه سنده ککاز .

احکام اسلامیه بی تنفید ایده بیلیمک ایچون بد بیضای خلافتنه مطلقاً قدرت مادی بولتی لازم کلمی یک اعلا قدر ایچن عالم اسلام ، خلافت اسلامیه ، انقره تکلیفاتک دوشورده چی حفره مجزده نور نامق خصوصنده ، جناب یوسنی ، آله دینی حفره امانتده چیقار اولدی بیلدی البته دها قوتل برابری خلاصکاره مالکدر . خلافت اهنده کی دونکی فتوالرله اوقشامق ایستنبیلن یوازوی بطشکار ، خلافت هلیهنده کی بو کونکی تکلیفلر ایچون اغضاب ایچیلور ؟ دونکی حرکتلرینه کوره جا یسنه صیفندق ایستفکاری بیته یوازونک ، بو کونکی حرکتلرینه کوره اوله کندیلرنی ازمسنده نور قبورلری ؟ بیلیم ؟ انقره عقلامی دون و بو کونک باشه لشمسیله هدفلری باشه لاشه میه چی اولان بو متناض حرکتلری نصل تألیف ایچیلور ؟ مطلقاً تألیف ایچیلر . چونکه منطک هدف صندقدر ، یا لکنر سیاست قابل تألیف در . زیرا سیاستک هدف منفقدر . منفعت دیکشده کیه دیلوما لری نیک فضای نطقیه لری ده کیشور لو متناض امانت اولسه لده .

بو خصوصده مقام خلافتنه قائم بر منفعت منصور دکادر . چونکه تکلیفات مذکورده خلیفه نیک محافظه حقوقی دکلدده حقونندن فراغت متضمن بولنیور . مسئله نیک توضیح ایچون تکلیفات وانسه نیک تطبیق نتیجه سننده ، مقام خلافتک پنج یوزیه آله جتی وضیعت ایمانه بی برکزه کوز اوکنه کتیریم : حکومت عثمانیه سیاسی ، اداری ، مالی بیوه دواثریه و دارالفنون و سایر مکاتب رسمیه سیله حاصل مادی و دنیوی نکلری وارسه هیسه برکنده انقره بیته ایده ججه ، خلیفه اسلامیه یا لکنر مدرسه لری ، تکلیفی

و جامیلرله استانبولده قلاجق . انقره ده نکل اولور ، نکلر ایچیلور ، هیچ برنده خبری اوله جتی ، بو وضیعتک خلیفه اسلامیه نایم اوله میه جتی آکلانق کشف و کرامته محتاج دکلدور . شو حالده انقره بی بو متناض حرکتلره سوق ایچن کندی منفعت اولسه کرکدر . نتیجه اعتباریه دعش اولور لکه اولجه بزم ، منفعتن خلیفه نیک اسارتک تخلیصی لزومنه داتر فتوالر اسدرا ایتکده ایچی . شمدی ایسه منفعتن کسرتق و ذبی موجب تکلیف ایتدده ده فقط بو منفعت حقوق خلافتنه طوقونسنیز ده استحصالی ایچیلدی بیلدی . ملت و غای و سعادت یوزی کورمانک محکوم بولندی چیقون آکلانق ایچور و اس اداره سنه کیه جکلرک هویت و رتبه لری تنفیق ایچمه امانت دکلدور .

باراق مصائبه قارشى باش و کورکی داتما ایچتی امانتی و متوکمل بر ملت باشق قالدیر بروبده سنت رامنده کی سیاه بلوطلرک مانکی بلوطلر اولدی بی آکلایه لزوم کورسن . او یا لکنر ، ایچتی باشه این طولو شریه لری نیک ایچتی حسن ایچر . شریه لری آقره ویا استانبول اقلریدن انجمن اولمی اونجه فرستدر . الله ایچون آقره نکل منفی حقوق خلافتنه تجاوزدن باشنه نه صورتک قابل استحصالی ایسه اوسونجه حرکتلرینه برمناد محمل ایچیلدی بیلر . فقط دنداق احقراصه خلافت کی برشاهه اسلامیه نرمی و ناک وجودینه صابلا نکی قطعاً مضم ایده بیلر . آقره عقلامی هیچ دوشورور ؟ و دوشونک ایسته .

میورنی که خلافت مسئله بی بر آقره ویا استانبول مسئله می دکل ؟ بر جهان اسلام مسئله سیدر . نه آقره نکل تکلیفات وانسه می نه ده استانبولک نیول فرضیسی اونی حل ایچر . استانبولک با فرض نیول ایده چی بو تکلیفی نیک ، مثلا هند ، مصر ، جز ، سوریه ، عراق ، یمن ، طرابلس و حتی بالذات آناتولی سلطانی نیول ایچر و ایده صرا ، چونکه خلافتی نوله مادی ده تجرید ایچمه نیک اسلامی نیک کلمدن و وررق دیک اولدی بی بیلر و بیلورلر . مجده ، بنده ، عسیره ، جنوبده ، مجازده و الله نایت ، صرده خلافت مدعی و ناصر دلری بولندی حالده هیچ بریسی حرب همومینک حصوله کتیردیکی مساعد وضیعتن استفاده ایچمه ایسته مدعی . زیرا بیلورلر کی بو دعوی اوله ولای ولای حل ایچر . بیکندن باشه مختلف اقوام اسلامیه آراسنده تشتت و تفرقه بادی اوله جقدور . بو فتنه نایمی او ایچر بررقی سبوی ذتی سیلاب مسئولیتله طولدره مدلسه خلافتی ، اسلامی بکدن تأسیس ایچرجه سنه توسیع بورا نیک مساله ساجیه ده براقی دها موافقدر دبدیلر . آقره نکل ایچ تکلیفی نیک اریقوسنی بر از قاجیره چی ایسه ده حاله بر انبارسه بیته اوروماسی مأمولدر . فقط ولوله تکلیفات تکرر و مجدد ایچرسه چار ناچار مشاهده ن زیلابوب قائمه چیق و اقوام اسلامیه آراسنده عظیم تموشات حصوله کتیرد جکدر .

دایمی ملقبته فدا ایده ججه سلامتی بوق و فقط ملاتی دایمته فدا ایده ججه مسلمانلر یک چوقدره انقره تکلیفی اربله دن ایله دولته بیکد کبرندق تقریبی لزومنه قانع اولانلرکده داخل بولندی بر مجلسک تکلیفی اولمی اعتباریه استردادی غیر قابل برخطوه بوقیت عد ایلمسنده نور قندیم ، هله آرانور دلرله عربلری بر رفقت عربیه عدا دیک اوزر بر دن آدنیمزی خاطره کتیرنجه خلافتی ده بر فقت دینه و دنیویه عدا دیرک اوزر بر دن آتی استه مامن احتیالی نیک یاده نور قنور .

مدارس عالیه علوم شرعیه مدرسه نده احمد شیرانی

مولد مراسمی

ادبیاتك اسكى دورلنده يازيش بو كي
مخصولتك وجودى بك اى بيايوز .
مولد مراسمی و بو مراسمده بىكارچه
ليرال صرف اولوناسنى خوش كورمه بن بعض
ارباب تصعب برطاق اعتراضاتده بولونمشلر سده.
بونلره مقابله « ابن الجزرى ، ابن حجر »
كئى بك مهم اهل سنت علماسى بوئي بوتون
قوتلرله تصويب و ترويج ومدافعه ايله مشلردر.
حتى بو خصوصده « آيات المحسنات ثلاثه »
مولد سیدالسادات « كئى بعض مدافعه نامه لرده
يازيشلدر . لکن امت اسلاميك روحانى بر
احتياجى تاملين ايدن بو كوزلر عننه، آنز
زمانده بوتون خلقك قولنه مظهر اولدوقندن
معرضلر كهيچ رتائيرى اولامدى. آفر قادهده
« تلسان » اميرى « ابو حوسو » ، مراسم
دينيه و مولد آيتلر سته عطف ايتديكى اهميت
دستارانه ايله شهرت قازاشلدر .

« وسيله النجاه مؤلفى ، طيبة الاذكاره دن
تقلا مکه و مدينه ده مولد مراسمی حفته
شو ايضاحى و برينور :

- « شهر ربيع الاولك اون ايكنجى كونى مدينه »
- « منوره باب السبا اوكلنده ميدانه بركى فورده »
- « جله اشرف مدينه ، قانئ يله ، شيخ الحرم »
- « آغال ، امانئ مدينه على مراتبه اوطورورلر . »
- « هود و غير باقار . خطاطن بن ذات نوبته »
- « كرسى به جنوب عربى مولد شريف منظومه سى »
- « اونوزل . مدان سوكرا شريتر ايجيلير . »
- « هر كس اولونه طاعيلير . فوشلق و نته قدر »
- « دكانلر آيتلماز . كيسه بر ايشله مشغول »
- « اولاز . طوبلر آيتلير ، شنگ بايلير . بووك »
- « كچوك هر كس لباس فاخرى كيوب بريرله »
- « نمايه ايدلر . بو حال قائل عربده نابت مهم »
- « اعمال حسنه ندر . . . اهل مکه دخى مولد شريفه »
- « چوق تظير ايدلر . حرم شريفه بووك بر »
- « جيت مئينه و جوده كئيرلر » .

آناطولى سلجوقلرلنده مولد مراسمتك
رسمى برصورتده اجرا ايديلوب ايديله ديكي
حفته صريح معلوما تيز بو قدر . بدنجى عصر دن
اعتباراً خلق آراسينده بو كي مراسم اجرا
ايديلسي و بو مراسم مخصوص ادنى اولر
وجوده كئيريلسي احتيالى بك قوتل اولقله
برابر ، المزه بوكا دائره قطنى بر وثيقه
بولونمايوز . عين جمهوليت ايلك عئانلى حكمد
اولرى حفته ده وارددر . مؤسس سلطنت
« سلطان عئان » دن باشلايهرق « اورخان » لك
« مراد اول » لك ، « بيلديرم » لك حجت
اسلاميه لرى و احكام و عنعنات دينيه به فرط
رعايتلرلى معلوم اولقله برابر ، مثلا مصرده
اولدقنى كئى مولد نبوى مناسبتيه رسمى
ماهيتده مراسم اجرا ايديلوب ايتيه دكلر كئيرى بيايوز .
ششمده به قدر المزه كچن وثائق تاريخيه ده
بوكا قائم صريح برشى بولامدق . بلكه ،
اخيرا تدقيقه باشلايان اوراق و وثائق قديمه
آراسينده بوكا قائم برشى چيقار . ۷۰۰ -
۸۰۰ ، سنلرى آراسينده ، آناطوليه ده
بو كي جمتلرده اوقونتمه مخصوص اولدقنى
مأمول برچوق اولر وجوده كلشه ده ، دنلر
يالكن خلق آراسينده مولد جمتلر نيك تعممى
كوتره بيلير . مع مافيه عئانلى سلطنتك استا .
نبول قحنى متعاقب تقرر وانكشافيه ، مولد
مراسمی ياواش ياواش بووك بر اهميت آلدى .
اسكى تشرىفات جموعه لرلنده ، قانوننامه لرده
تاريخلرده و مراسمی بوتون تفصلياتيه كوسترن
پارچه لره دائما تصادف اولونوز . بو تفصلياتك
ايضاحى شيمديك استقباله برافقه برابر ،
شوقى باخاصه علاوه ايدله كبو كوزلر و قدسى
عننه دينيه مك مسعودر نتيجته ادييه سى اولش ،
اويستازده مثلاً سلیمان دده نك ائرى كئى عئلات
وجوده كلشدر .

كو بريلى زاده محمد قواد

دارالفنون ، تورك ديبانى تاريخى ، مدرسى

مأخذلر :

- مقرزى ، خططه ، ج ۱ ، ص ۴۹۰ -
- ابن خططان ، ج ۱ ، ص ۴۶۱ - سير حلى
- ترجمه سى ، ص ۱۱ - وسيله النجاه ، ص ۲۴ -
- مدينه اسلاميه تاريخى ترجمه سى ، ج ۵ ، ص ۲۵۱
- ابن حجر ، فتاوى حديثه ، ص ۱۸۷

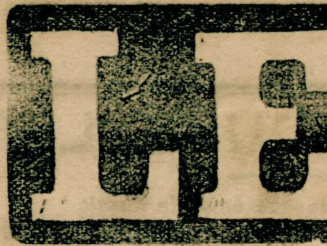
اسلام دوللرلنده دينى و مل احتفاللر
اجرامى بك اسكى زمانلرده باشلامشدر .
اسكى ساسانى دولتك برچوق عننلرلى اوق
نك تعديلات ايله قبول ايدن عباسيلردن
باشلايهرق بو كونه قدر دوام ايدن بو مختلف
ماهيتده احتفاللر حفته تاريخى مئيلر بزه
برچوق تفصيلات و برمكده در : « نوروز »
و « مهر جان » آيتلر نيك ساسانيلر زماننده
نه حتمت صورنده اجرا ايديلديكى بيلديكمز
كئى « اسلاميندن سو كراده بو اسكى بئيرتست
آيتلر نيك ناملر اسلامى بر ماهيت آلدقنى
كور بوزوز .

جانلى صورلر بيه ، كجيش زمانى نادنا
برسام كئى باشانان مورخ « مقرزى » به
كوره ، باخاصه مصرده كئى « فاطمه » دينى
و مى بو مختلف احتفاللرله بووك اهميت
ويرينورلدى : « روز عاشورا » مولد نبوى ،
مولد على ، مولد فاطمه ، مولد حسن ، مولد
حسين ، ولادت خليفه ، رجيك ايلك كيجسى ،
عيد فطره ، عبادتى ، نوروز ، الحج ، ۴۰۰۰ ،
مناسبتيه فوق العاده حتمت ، طنطه لى مراسم
اجرا ايديليردى . بونلردن هيسنك آرى
آرى تفصليات « مقرزى » ده تصادف
اولونوز . بو مناسبتيه بىكارچه ليرال صرف
اولونوز ، صدقيلر و بريلير ، قيتلى هدبلر
تعالى ايديليردى (مقرزى ، ج ۱ ، ص ۴۹۰) .
« ابن خططان » لك روايتنه كوره ، مولد
نبوى لى اليوم جارى اولان مراسم ايله جميل
و تكريم ايدن يعنى مولد جميتى تشكيل ايدهرك
مولد منظومه سى اوقونان حكمدار ، دستار
برنورك حكمدارى اولان « اربل » آتابكى
« ملك افضل مظهر الدين ابوسعيد كو كورى » ده ،
« سير حلى » مترجمى بو خصوصده شو معلومانى
ويرينور :

« ابتدا رسم قرائت مولد شريف صاحب
« اربل » ملك افضل مظهر الدين حضرت نيك اثر
« مينليردر . ملك مشاراله آيتوز درتسه سى
« ماه ربيع الاولك اون ايكنسنه بو آين ميق
« وضع و اختراع ايدوب هر سال روز مرقوم
« خلقتده اجرامت ايتبار و ايام عيد و سوركئى
« اطمه و ائره اشار ايدوب بايلمه اهل شهر
« و قرائت عئان و ائرا و صلوات و صدقه سيرت
« بئخى ارب قرا اولوز ايدى ، بويله علمى
« زمانى رسائى عهده تائيف و شراى دوراق
« قصاد فقيه ايله اهداف مسامع عالمانى تشريف
« ايله ديلر . جمده تعالى ال هذا الان بلاد
« اسلاميه حرمين عترتين و مصر و سطنطيه ده
« بو قاده حنه سرقى و مستر الجريال اولوب
« اول هتكخم جسته انعامده بايلمه اهل اسلام
« ايدى سرور نام و اداى حق ادب و اعظامه
« دمسا ساز قرات مولد خير الايام اوله ليه اول
« شهر شرف اشهار بين الاخير اكبير ربيع الارار
« اولشدر . ابن حجر عئان فتاوى حديثه ده كه
« ق الحقيقه كان جوامع آثار سله در ، بو كونا
« كبرائى بيان اولشدر كه ، اشهر مولد شريف
« قرا شيمتنه اعاله مبرك بزل و ايتار ايله دئيرى
« خرج كئير داخل عداد نئيز اولوب ، بلكه
« شان عئدى نسبت بدير . و ركن ايتان اولان
« هر و عبت اجدى به مفايستله نابت عقيدر .
« قاليك مفضل مؤننى ابن الحاجك برنده صورت
« انكار اظهارى ايتاى صصريك بعض آلات
« عمره و اسباب عظوره اناهلر بيه مئى اولقله
« نفس مادمه رشا و ارازلر بيه نناق اولادى
« مرأت اذهان ذوى الايضاره بنيدارد » .

ايسته فاطمه لر زماننده باشلايهرق مؤخرأ
« اربل » حكمدار نيك غيرت دينيه سيله بك
مستحسن برعننه حكمنه كچن مولد جمتلرلى ،
عرب و عجم و تورك لسائلرلنده برچوق آثار
اديه نك وجوده كلشه سته ، بوزلرجه هولد
منظومه لرى يازلمسه سبت و برمشدر .
عراق و سوره و مصر نوزكلر بيه مناسبت
دالجه ده بولونان آناطولى نوزكلرى آراسينده ده
مولد جمتلر نيك و بو جمتلرده اوقونتمه
مخصوص ادنى اولرلك بدنجى عصر دن اعتباراً
باشلا ديقنه حكمدار بيلير . شيمالك تائيرآنك
اسلام طائنده بك دهر دن نفوذى نتيجه .
سنده ، « مقرزى » نك تعريف بئيريك
« مولد على ، مولد فاطمه ، مولد حسن ،
مولد حسين » آيتلرلى وجوده كلش و بونلرده
اوقونتمه مخصوص ادنى اولرلرده چو طاشلدر .

Directeur
Michel Paillarès
 — 667 —

ZE. 674

ABONNEMENTS

	UN AN	SIX MOIS
Constantinople	Ltq. 7	Ltq. 4
Province.....	» 8	» 4.50
Etranger.....	Frs. 80	Frs. 45

JOURNAL

Le panislamisme ? Folie! Chimère!

On lira plus loin un compte rendu humoristique du congrès panasiatique qui s'est tenu dernièrement à Bakou. On pourrait dire que ce fut la Journée des Dupes. Personne n'était sincère, chacun voulait tromper son voisin. Que pouvait-il y avoir de commun entre les bolcheviks et les musulmans? Ceux-ci ne sont poussés que par l'idée religieuse, et ceux-là ne sont guidés que par la haine de la ploutocratie. Étrange confusion qui doit fatalement amener des malentendus et provoquer des discordes! Les deux camps poursuivent des buts diamétralement opposés. Comment pourraient-ils se rencontrer et se joindre? Sans compter en effet que les utopies de Karl Marx n'intéressent nullement les prophètes du panislamisme, il ne faut pas oublier que tous les chefs et tous les meneurs des pays musulmans sont de horribles bourgeois qui se refuseraient énergiquement à faire chez eux la révolution sociale et à créer un Etat communiste. Oh! j'imagine ce que dut être l'ahurissement des délégués asiatiques en entendant les imprecations des agents de Lénine! Que leur importe, je vous le demande, l'oppression que fait peser le capital sur le monde du travail? Ce qu'ils veulent, eux, c'est que l'Islam soit le maître partout où il est le nombre, même dans certaines provinces de la Russie méridionale. Et pour ne pas sortir de la Turquie ce que poursuit les nationalistes, c'est d'abord la révision du traité de Sévres et puis le moyen de souder l'empire ottoman et le Caucase. De là le pan-touranisme prendrait des ailes vers l'Asie et l'Afrique pour prendre sa revanche sur l'Europe chrétienne. Rêve insensé qui a causé à la Turquie des malheurs effroyables et qui la conduirait sûrement à la mort s'il était

qu'ils rentrent à Constantinople ils ne changeront ni de mentalité ni de programme. Ils sont dans l'erreur, et ils s'y enfonceront jusqu'au cou. Ce sera pour l'Etat ottoman la fin des fins si ces fous continuent à le gouverner.

Je ne cesse de le dire sur tous les tons aux Turcs que je rencontre : ce pays ne peut se sauver qu'en adoptant sans arrière-pensée les méthodes occidentales. La Turquie est un grand corps malade qui demande une longue détente pour se refaire, se reconstituer et s'organiser. Elle a besoin non pas de casernes mais d'écoles. Elle a trop des soldats et pas assez d'administrateurs. Où sont ses ingénieurs, ses financiers, ses industriels, ses commerçants? Sa terre est en friche, et si elle est cultivée de-ci de-là c'est par des méthodes tout à fait primitives. Du reste, à quoi bon lui faire rendre beaucoup plus qu'elle ne donne lorsqu'il n'y a ni routes ni chemins de fer pour porter au loin ses produits? C'est par le travail seul qu'elle parviendra à occuper en Orient un rang honorable et à rendre ses positions inexpugnables. Tous le reste, tout ce qui anime les Kemalistes, qu'ils soient ou non unionistes, c'est de la fumée. Le vent l'emportera à la première bourrasque. Les auteurs du mal se tireront peut-être d'embarras en s'enfuyant une fois encore, les poches bien garnies, vers l'Allemagne ou la Suisse, mais l'empire s'effondrera tout entier.

Quand donc ce peuple trouvera-t-il de bons bergers? Je posais la question, hier, à un haut personnage de l'Etat. Il me répondit ceci: «La Turquie vivra si on la débarrasse des unionistes. Si, au contraire, elle est à nouveau livrée aux mains de ces brigands il n'y a pour elle plus d'espérance»

créer un Etat communiste. Oh ! j'imagine ce que dut être l'ahurissement des délégués asiatiques en entendant les imprecations des agents de Lénine ! Que leur impose, je vous le demande, l'oppression que fait peser le capital sur le monde du travail ? Ce qu'ils veulent, eux, c'est que l'Islam soit le maître partout où il est le nombre, même dans certaines provinces de la Russie méridionale. Et pour ne pas sortir de la Turquie ce que poursuivent les nationalistes, c'est d'abord la révision du traité de Sévres et puis le moyen de souder l'empire ottoman et le Caucase. De là le pantouranisme prendrait des ailes vers l'Asie et l'Afrique pour prendre sa revanche sur l'Europe chrétienne. Rêve insensé qui a causé à la Turquie des malheurs effroyables et qui la conduirait sûrement à la mort s'il dictait la politique future de la Porte...

Les Envers et les Mou-tafa Kémal sont-ils donc ignorants à ce point qu'ils puissent croire en la force d'une religion ou d'une secte pour fonder un vaste empire ? Certes, les Eglises ont joué un rôle immense dans l'histoire universelle. Mais en dépit de toutes les guerres qu'elles ont déchaînées c'est l'idée de race ou plutôt de nationalité qui a prévalu dans la formation, le développement et la consolidation des Etats. Aux époques brillantes où les Osmanlis disposaient d'une armée redoutable ils ont pu, certes, faire trembler la chrétienté, mais ils n'ont pas réussi à grouper tous les Musulmans sous le même drapeau. Et la Jeune-Turquie qui a subi plusieurs démembrements et qui est descendue au rang des petites puissances aurait la prétention de réaliser ce formidable rassemblement ? Il faut être un enfant pour nourrir de tels espoirs. Que les Turcs prennent exemple sur les autres nations. L'Angleterre, la France, l'Italie ne font pas une politique protestante ou catholique, elles défendent au-dessus de tout l'intérêt national.

Les Kemalistes ont beau ergoter : au fond de leur cœur il y a une pensée qui les consume — c'est une flamme qu'ils n'ont pas su éteindre — et cette pensée, qui était celle des unionistes, c'est que l'Islam doit, partout où il est, lever l'étendard sacré, et qu'à la tête de l'Islam les Turcs imposeront leurs volontés à l'Europe. En attendant ils essaieront d'effacer les conséquences de la défaite. Qu'ils restent à Angora ou

mais de lui pour porter au loin ses produits ? C'est par le travail en Orient un rang honorable et à rendre ses positions inexpugnables. Tous le reste, tout ce qui anime les Kemalistes, qu'ils soient ou non unionistes, c'est de la fumée. Le vent l'emportera à la première bourrasque. Les auteurs du mal se tirent peut-être d'embarras en s'enfuyant une fois encore, les poches bien garnies, vers l'Allemagne ou la Suisse mais l'empire s'effondrera tout entier.

Quand donc ce peuple trouvera-t-il de bons bergers ? Je posais la question, hier, à un haut personnage de l'Etat. Il me répondit ceci : « La Turquie vivra si on la débarrasse des unionistes. Si, au contraire, elle est à nouveau livrée aux mains de ces brigands il n'y a pour elle plus d'espérance » Avez-vous remarqué que mon interlocuteur attend le salut de l'étranger ? Il ne dit pas : « la Turquie vivra si nous la débarrassons » mais : « la Turquie vivra si on la débarrasse ». Voilà le malheur de ce pays. Il ne trouve pas en lui-même les ressources que réclame son état. Il a conscience de sa faiblesse. Ce qui lui manque, c'est la force de caractère, c'est la volonté. Il abandonne aux autres le soin de le guérir. Es ne vous étonnez plus si toujours le sabre domine, ici, les débats.

Michel PAILLARES

خالد ضياء بك

۳

— هانكيسنه اطرافده دها زياده ؟

فكرت دها سوكره وجوده كتيرديكي او
ميرغول خاقه صنعه اصل اولادن اول، مثلا مکتب
رساله سنك ايكنجى دوره استحاله سنده جنابك نظلمى
بر بوبوك اختلال ، خير آور براختلال وقوعه كتيرمى .
فقط اوله طن ايدييورم كه بالاخره ثروت فنونده
فكرت ، شهراه صنعه غيب ايديان مسافه يي مع زياده
قازاندى . و بر زمان كلدى كه بو ايكي استناددن
هانكيسنه ديكرته تحكم ايده جكنده هب مترد ايديك .
حتى بزل ، اونرك اطرافده بولانلر بعضاً شبهه مزمى
كندلر يي استكنده ايدهرك ، استمزاج ايدهرك حل
ايك ايستردك . فقط او زمان ، غالباً محظومك
اطرافده كي خصوصتار دن ديكلهنگ ايچون كندى
آره مزمه او قدر حذف نفس قاعدهنى حكمران
اولوردى كه نه زمان جنبه صراحت ايستك فكرته
قارشى بوضع قلمنايه آير ، نه زمان فكرتك راينى
صومق ايستنهنگ ايك بوبوك استادك جناب اولدينده
اصرار ايديدى . و هه ايكي سيده بو قضاغترنده او
قدر صميمى ايديلكه بز شبيهه مزمى حل ايدهمزم ،
دها بوبوك برشك ايچنده قالدردق . بيلمه او زماندن
قاله برشك نتيجه سيديور ؟ حالا بو سوألكره قيصه
بر جوابه مقاله ايده جاك وضعينده دكم . فقط بندن
مطلقاً بر جواب بكلهسه كز ديه حكيم كه جناب نظمى
دها شوخ ، دها شاقراق ، دها اويشاق بر حاله
كتيرمش ، و ونرك تنوعدن ، غير منظر خيالردن
اساسلرنده ، موضوعارنده ، ادا و مشوارنده دها
جاذبه دار اولغدن مترك بر خصوصيته مالك ايكن
فكرنده نظم دها وقور ، دها اصيل ، بلكه دها
درين ، يا خود دها بوبوك اولمشدر . كوچوك
پارچه لرنده فكرت نتيجه لرى اهل ايدر كيدير . حتى
بوندن كندى سيده بحث ايدهردى . فقط بوبوك
پارچه لرنده ، مثلا سها و پرونده ، سوكره صوك
دوره صنعتكارانه سنده وجوده كان مثلا شهپور سيس
منظومه سنده نظم آرتق اولك انده اوزون اوزون
آچيلان وادما اولان وازهاريله كوزلرلى اوقعايان بر
ايك قوماش طوبى كيدير . اونك سكر اون ، حتى
بعضاً اون اون بيش مصراعى بردن در آغوش ايدين ،
بر اوجندن طولولدينى زمان هرچ بو پوقسز ، ايليشكسز ،
مسلسل ، منظم بر زنجير كي قيرايوب اوزانان ، نه
ديغلى اولنره ، « پارسيود » لرى واردر . وطن
ايدييورم كه غالباً بعض اطرافلر دن طولايى ، نره
دو كولوش مؤاخذه سنى جلب ايدين موفقيتلى واركه
اكر انسانك بوون اذواق موسيقيه سنى تطيب ايدين ، حتى
غشى ايدين امنك اولماسه منظوم اولديفته احتمال و بريده مزم .
بو اعتباريله ، نظمه قدرت تصرف اعتباريله عروضدن
چيقاريله بيله حك نمايچيلىق مصلحتى كالى ايش اولغى
اعتباريله فكرت بيقرب قالمشدر . نته كم جنابده
نظمنك شطارت و طربنده و صراحت ايديكي وساطت
بديه نك ثروتنده بريقيدر . جنابك بو كا علاوه
ايديله حك بر مضمونى ، عيني رقابتدن آزاده قدرت
استادانه يي نرده كوسترمش اولماييدو . لكن بوبوك
نثريته حاكم اولان نثر ، شبيهه سز الك مهم دوره تكاملنى
« سر كشت » دن زياده « كوچوك شيلر » ده كوستر .
مش اولان نثردر . و بو نثرك ذيل معاني قيريق دو كوك
اولماسه رغماً رؤفك ، سوكره اولك دها منظم ،

تجريد ايدهجك اولورسه كز شو سوألكره نظراً
توركيكلىق تعبيرى يالكر اوج عئده طولايق ممكن
اولايلير : لسان ، وزن ، و بونردن مجرد اولارق
ماهيت اعتباريله ادبيات مسئله لرى . ايك سوكنجيسنه
ايك اول جواب وريم . ادبيات قديمه حقدو كي
مطالعه لرى ديكلركن دقت ايتمشكردو كه ادبياتك
تاريخ تكاملنده ايك بوبوك نقيصه ادبياتك منابع مليه .
سندن اوزاق دوشمش اولمسه عطف ايتشم . اكر
نجده داخل ايدييورسه كز ادبيات جديده ارکانى
آره سنده هبچ بر كمسيه تصادف ايده مزمسركه
هر هانكي بر ملك ادبياتده ايك بوبوك مزميت ، اونك
سجايى مليه معروض اولماسى ، طواهرى نه اولورسه
اولسون ، جلدى طرما لانا جق اولورسه چيقاق اولان
قان ذره سنك عريتك قاندين مترشح اولماسى لزومنده
متفق اولماسين . بوبوك دها بارز ، دها صريح بر
شكلده وجوده كان حركت بو قارنده مختلف برلده
سزه سوبله ديكم كي ، مختلف زمانلرده مختلف نظاهرانى
كورولمش اولان بر حركتك دها طرول و اطرفى
سوروكليه جك درجه ده دها كورولتولى اولماسدن
عبارتدر . بن ، كندى حسابيه بونك ايك بوبوك
صراحتلرندم . اكر منسوب اولديغى نسل بو خدغى ،
بو وطنيه يي ، بو شكله و بو همتيله كندى زمانلرنده
يا يامامشارسه بوى اونرك ذهنينته دكل ، مختلف اسبابك
تأثيرينه حمل ايتك موافق اولور . حتى بن ديه حكيم كه
بو حركت مليه متسلسل بر زنجيرك دوام ايدين بر قسيدر .
ادبيات جديده فخر آق ، حتى آره ده ، بيلمه نهر
واردى ، تايليرى واردى ، نووناييرى واردى ،
اونلر بيله بر طرف ايديلهرك بوبوك نكي حركت مليه يي
عنى بوبوك حركتك بر ذيل كى تاق ايدييورم .
جلال ساهربك ادبيات جديده نك ايك كزنده كنجلر دن
برى ايكن ، هبچ طن ايتيم كه اجتهادات اساسيه سنى
فدا ايتك لزم كورسون ، متعاقباً فجر ايتيك و بوبوك
توركيكلىك حركت ادبيه سنك بنه ايك كزنده ايك مهم اركاندن
برى اولمشدر . اونك ، بوبوك اولغى ايچون بر تحول
كچيرمش اولماسه ذاهب اولانلردن دكم . بو بحثده ،
يعنى ماهيت ادبيات اعتباريله نه زمان ، حركتك
باشليسه عاملر دن بى اولان كوك آپ ضيا بلكه
تعاطى افكار ايتيم اجتهادات مدرس محترمك نظريات
معقولله و محاكات منفي سنده عقيدمى برنجيده ايده بيله جك
بر نظريه تصادف ايتدم . تا كز لسان و وزن
خصوصنده نقاط نظرده بو قدر آنهك حاصل اولمايور .
لسان كندى كنديسنه تحولات تكاملنده كچديكي كى
هيزرده بر تحول و تكامل حادث اوليور . اكر
كندى مزمه ماذون ايسم ، ديه حكيم كه بوبوك
بر نظر رجمى ايله اونوز شوقدر سنه ايچنده يازديغى
شيئله باقاركن بولرى هب آرى آرى زمانلره
منسوب آرى آرى آدمرك يازيلرى كى كورسيورم .
و البته بوبوك يازى يازاركن بن مانى و سياهك ،
عشق ممنوعك مؤلفى دكم . سز بكا كيمك كيمدن
تأثيراب اولديغى صورسيورسكز . بو ، شخص تميميله
يك ممكن الحل دكلدر . فقط بن كندى حسابيه ،
عموميت اوزره ديه حكيم كه بن هر اوقوديفدن متأثر
اوليورم . و ايمم كه كنجلر آره سنده هر كوزل بولديغى
صغيره بنده يكي بر تأثير بيراييور . سزه طوغريدين
طوغرى به ساحة ادبيات خارجنده مثال كوسترمك

يواغده لرى جان مان آياقده ديكلدم كى برشى :
— وزن مسئله سنده جواب و برهرك اكال
ايدهم . عروضك السنه غريبه ده موجود مختلف نوعدن
اوزانك بخش ايديكي سهولته و قابليت استعماله مالك
اولايدينه بنده قائم . فقط اونك هبچ برلسانده
اوزان آره سنده تصادف ايدهلمه بن بر ثروت موسيقيه ده
مالك اولديغه معتمد . هجا وزن بلكه دها زياده
سهولتى مؤنيدر . فقط بوبوكه قدر ارايه ايديان
انشالدين هبچ بريله استلذاذ موسيقيك مطلب
قالمش اولماسه تصادف ايتدم . ذاتاً عروضك اقصا نظريته
قائل - عفو ايده رسكز غالباً سجع باياجم - و هجا
وزنه مائل اولان دوستلرم آره سنده يك چوغنه
تصادف ايتدم كه هنوز بوبونك احتياجات صنعتكارانه يي
خوشنود بير قاجق بر شكل اكتساب ايتديكي
معترفدرلر اوله فرض ايدييورم كه بوسانده عجمي كال بكي
بر برهان اولغى اوزره ارايه ايده حكيم . بوبوك زيده
صنعتكار آرتق عروضدن مطمئن اولمايان و هنوز هجا
وزنى موجب ممنويت برتكامله مظهر اولمش بولان
برشاعر كه هه ايكي سنده ده مع التأسف حالا التزام
سكوت ايدييور .

محترم صنعتكارك « حضورندن ، ماضيه داهر
كوزل بر آبه يي سير ايتكندن دون بر آدم « سياه
آيريلم . برلم بياض اولش . قارينه ياغيور .
اطرافك آجى سياهلغى بر بر برتان فخر ايشقلىرى ،
انسانك ايچنه خشيت ورن بر مبالغه ايله قارا كفلردن
بارلاق بوغورلى فيشغيتوردى .

روشن اشرف

آبیلاں و داتما اولان و ازهاریه کوزلری اوقتایان بر
ایک قوماش طویلی کیدر . اولک سکز اون ، حتی
بعضاً اون اون بش مصرعی بردن در آغوش ایدن ،
بر اوجیدن طویله بی زمار هیچ قوروقسز ، ایلشکسز ،
مسلسل ، منظم بر زنجیرکی قیورایوب اوزانان ، نه
دعلی اولره ، « پرسیود » لری واردر . وطن
ایدیورم که غالباً بعض افراتردن طولای ، نثره
دو کولنیش مؤاخذه سنی جلب ایدن موقتیلری وارکه
اگر انسانک بوتون اذوق موسیقی سنی تطیب ایدن ، حتی
غشی ایدن آهنکی اولماسه منظوم اولدیفته احتمال بر یله مز
بواعتزایله ، نظمه قدرت تصرف اعتباریه عروضدن
چیقاریله بیله چک ناسازمکده علم کالی آتش اولتی
اعتباریه فکر بر قیوب قالشدر . نته کم جنابده
نظمنک شطارت و طریقه و صاحبیت ابتدیی وسائط
بدیعیه نکه تروتنده بر قیدر . جنابک بوکا علاوه
ایدیله چک برهنی ، عینی رقابتدن آزاده قدرت
استادانه نثرده کوسته رمش اولماسیدر . لکن بوکونک
نثریه حاکم اولان نثر ، شبه سز الهم دوره تکاملی
« سرکشت » دن زیاده « کوچوک شیر » ده کوسته ر
مش اولان نثردر . بو نثرک ذیل منافی قیریق دوکوک
اولماسه رغماً روؤک ، صوکره اولک دهسا منتظم ،
دها قوی ، دها تمیز برشکلی دیله اولان جاهدک
نثردر . وهیچ خلاف ادعا ایدیلهمز ؛ طن ایدیورم که
ادبیات جدیده سکوت ایدوبده تاحریت مطبوعات
طوغالی به قدر دوام ایدن قوت زمانندن صوکره
بردن بره طاشان بوکون هر برده ، یالکز جرائد
ورسائلده ذک ، حتی اجتماعکارلرده ، خطیلرک
لساننده ، حتی بوکون صنوف منوره نکه علی العاده
مصاحبتنده قوللایان نثر هب ایسته او کوندن
کونه تکامل ایدن نثردر . شبه سز ، بو هنری
منحصراً ادبیات جدیده به عطف اتمک دایه سنده
دکم . بن بر مرحله اشارت ایدیورم . حتی منصف
اولتی ایچون سزه بر خاطره حکایه ایدم : فجر
آینک تشکیلی ابتدیی سنه بدی ، برکون رجای
زاده اکرم بکه تصادف ایشدم . « فجر آتی تعقیب
ایدیورم بسکز ؟ » دیدی . « اوت » دیدم . « لسانلری
چوق کوزل ، دیدی ، و البته سز ککنندن دها کوزل
ودها منتظم . » قطعاً جرح ایدم . بوکون حالا
او اعتماددهم که اکرم بکک تمامیه حتی واردر .
استادک اوکون سوبله دیک شیشه بوکون بن طرفدن
علاوه ایدیله چک برشی وارسه اوده بوکونک لسانک ،
حتی به اوزصره به منسوب ارباب قلم لسانک ، فیه آتی
لسانندن دها کوزل اولماسیدر . بو اوله بر حرکت
تکاملدر که اوکنه چکم ممکن دکلدر . آره صره
وقوعی ضروری اولان و ممکن مرتبه چابوق تصحیح
ایدیلسی نمی ایدیلک لازم کمن انحرافردن قطع نظر ،
داتما ایلری به کیدن و ایلری به کیتسی ضروری اولان
بر تکاملک خطوتی انکار اتمک نه خطا در ادبیات
جدیده نکه لسان زمینده کی خدمتی اشارت ایش
اولم . لساندن قطع نظر ، ادبیاتک حرکات عمومی سنده کی
تأثیری اجمال اتمک ایچون بوکونک زنجین یعنی بک
قیصه بر جمله ده طولامق ایسترم . اوقیصه جمله شوبله
فورموله ایدیله بیلر : ادبیات جدیده غریک تلقیات صنعتی
آلارق کوشه رؤتی دها واسع افقره نکران
اولایله چک بر صورتده اخذ موقع ایش و طبیعتی ،
بشری دها انسانی ، دها عصری بر جمله تلقی تصویر
ایشدر .

کیرمش اولماسه ذاهب اولانلردن دهم بو محده ،
یعنی ماهیت ادبیات اعتباریه نه زمان ، حرکت
باشلیعه عامللردن بری اولان کونک آب ضیا تکله
تعاطی افکار ایسه اجتماعیات مدرس محترمانه نظریات
معقوله و محاکمات منصفیه سنده عقیده می رنجیده ایدیه بیله چک
بر نظریه به تصادف ایدم . باقکر لسان و وزن
خصوصنده نقاط نظرده بو قدر اهنک حاصل اولما یور .
لسان کندی کندیسته تحولات تکاملیه دن چکدی کی
هیزدهده بر تحول و تکامل حادث اولیور . اگر
کندمدن ده بجه مآذون ایسه ، دیه چکم که بوکون
بر نظر رحی ایله اوتوز شوقدر سنه ایچنده یازدینم
شیشره باقارکن بولری هب آری آری زمانلره
منسوب آری آری آدمک یازلری کی کوریورم .
و البته بوکون یازی یازارکن بن مائی و سیاهک ،
عشق ممنوعک مؤلفی دکم . سز بکا کیمک کیدن
تأثریاب اولدیغی صوریورسکز . بو ، شخص تعیینیه
بک ممکن الحل دکلدر . فقط بن کندی حساسه ،
عمومیت اوزره دیه چکم که بن هر اوقودیفندن متأثر
اولیورم . و اتمک که کینلر آره سنده هر کوزل بولدینم
صیغه بنده بکی بر تأثیر بیراقیور . سزه طوغریدن
طوغری به ساحة ادبیات خارجنده مثال کوسته رماک
ایسته م . ساحة بی تحدید ایدره ک ال متبازر کنج
سیالردن بحث اتمک لازم کلیرسه مثلاً نثرلر آره سنده
بر خصوصیت مستثنایه مالک عد ابتدیکم ، دها دون
بر چو حوق اولان فالج رقی وار . شخصلری بک آز
واوزاقدن طانیدینم یعقوب قدریه عمر سیف الدین وار .
دها بشقه اسملر تعدادینه لزوم کوریورم . فقط
نار زمان بولردن برینک کوزل بر صیغه سنی اوقوسه م
پارمقورده درحال عینی کوزلکک واصل اولتی ایسته بن
بر غیچیلانه لر زشتک قوشوشدینم حس ایدیورم .
طن ایدره کم اصل بادی اختلاف اولان اساس
مسئله لری بر طرفه بیراقوب ده مسائل تالیله ایله لزومندن
فضله اوغراشان افراتکارلردر که ، عربجه ، جمجه
کله لری چیقارلم ، ترکیلری قوللایلم ، لسانزده ،
نه قدر غیر مأنوس ، غیر معروف ، نورجه کله لری
وارسه اولتی بقالم دین فرط غیرت اربابیدر که اختلافه
اسباب همه ایدیورلر . هر فرقه نکه بر منتهای بساری واردر .
اوقراطکارلردر که اصل استمداد این غایه به مفید اولندن
زیاده مضراولورلر . منحصراً ترکیدن بحث اتمک ایجاب
ایدره سز ترکیلرک اسکسی قدر ایدالا استمالک طرفدار
اولندن بعیدم . لکن مطلقاً ترکیب استعمال ایدمک کی
بر قید ایله مفیدیه ده شو . مصاحبه نکه حوصله سنده
صیغه بر یلاما یا حتی قدر اسباب و مطالعانه منی طرفدار دکم .
سزه کندی بکیردیکم بر استعجاله بی حکایه ایدم :
ادبیات جدیده نکه بر دوره معلوله سندن بحث ایشدم .
اوشانده بن ده جمیب ترکیلر یازاردم . از جمله اوچوزلی
ترکیلر واردم . او اثرلردن برینک تکرار طبعنده
مطبعه مسوده لرخی تصحیح ایدرکن بلا اختیار اوچوز
لیلری ایچکز لیرلر تبدیل ایشدم . بو حکایه دن شونی
آکلامق ایستیرم که ساده لکه طوغری طبیعتیه
یورون بر لسانک دها زیاده تسریع خطواتنه چالشمقی
فضله ، بلکه خطر ناک بر تشبدر .
استادک ، ادبیاتده کی بووک موقعندن آمین
بر صنعتکار وقایله ، سه لرحه بوتون بر مملکت لسانک
متعسس ، متعسر کوزلری یازدینم صیغه لر اوزرنده
لدنله برلشدرمش بر ادبیات مرحله سی ، بر نثر باباسی
جو صمد لکله سوبله دیک طانیل شیشلردن آریلقتی ،
ایچون اعتراف ایدم ، براز زوردی . فقط بن بورایه
کله لیدن بری چالشمقی ایشتمدیکم شوقحه ساعت
آلتی دفعه چینیوردی . صوک تره نکه حرکتنه آتیجی
اوتوز ، قرق دقیقه قالشدی .

نوروز مراسمی

«نوروز» که ملی یارام عد ایله درک سعبدی، هیچ شهبه سزه اسکی ایران عننه لرنندرن. مؤخرأ اسلامه ننگ ابرانده تقرر وانتشارندن سوکراده پوعمنه ننگ دواى ایسه، ک زیاده «شعبانک» سایه سنده اولشدر. بوکون یالکیز ایرانلیلر دکل شیعی تورک قارده شارمزده «نوروز» ی ملی یارام عد ایتمکده درلر. «نوروز» مراسمنک اسلامیندن اول و صوکراره لرده ونه کبی شکارده اجرا اولولدینی، بوخصوصه ک خلق عادتلیکن بوگون تقصیلاتیه ضبط و تالیفی تاریخ و «قوللور» نقطه نظرندن بک مهم اولغله برابر اوزون و مستعل بر سعبیه محتاجدن. بز بو کچوک مقاله مزده «نوروز» عامه بعضی تاریخی و شیعی لری قارلر مزه بیلر برمیکنه اکفنا ایده چکنر.

اسکی ایرانلیلرده «نوروز» که اجمعی و نوروز مراسمنک طرز ماهیتی خفته داهاه «شهبانه» دن باشلاهرق. عرب و عجم منبعلرنده برچوق تقصیلات موجوددر. بز تعویله دن احترازا «برهان فاطمه» که بوخصوصه ویردیکی بچل و مفید معلوماتک تقابله اکفنا ایده چکنر:

۱. نوروز: بکی کون معناسه در. سنه ده ایکی کونه اطلاق اولونور. برینه نوروز عامه و برینه نوروز خاصه دیرلر. نوروز عامه فروردین ماهک اول کونیدر که بیراعظمک نقطه حمله تحویل ایله بکی کوندر. وجه تسمیه سی بویه مهویدر که جناب حق طانی وادی اول کونده خلق ایله دی؛ و مجموع کواکب اوچلرنده و اوچلر دخی اول کون باسرها نقطه حمله بولوندی؛ و کواکب اول کونده دورانه مأمور اولدی و بعضیلر دپیلر که جمشید شاه که غریب منوشاخ دیرلر، سلاطین پشادایاندن بر یادشاه مشهوردر، نام اصلی جردر، افطار ارضی کشت ایله برک آذربایجان ولایتکاب اول موضوع استحصانی ایتمکله صایله دی. بر صرافع جمله مشرق جانبه طوغرو بر صراع تخت عالی قوردیلر، کندیسینی دخی ایسه شاهانه لری کیوب و باشنده جوهر و شمعن تاج اول تخت اوزره ملوکانه کیوب قرار ایله دی. وقتا که کونش طلوع ایلوب شمشیه سی اول تاج خفته ملوقوندره بوگون اول حوالی بی غرضه نور وضا ایتمکله هرکس بوکیقی تبین واستعداد ایلوب زیاده سیله فرخناک اوله بیلر. و بوکون بر یوم ممتازدر دیو اول کونه نوروز ایله تسمیه ایله بیلر. و پهلوئی لساننده شعاع و برتوه شید اطلاق اولونقله جم لفظنه اضافه ایله اول یادشاه جمشید دینبیلر. و اول کون جشن عظیم ایلوب آفتن سوکراره بر سنه رسم مرفوی اجر ایله بیلر. و نوروز خاصه یوم سادس فروردین ماهدر که خرداد دخی دیرلر؛ وجه تسمیه سنده بویه نقل ایدرلر که اول کونده جمشید شاه سریر سلطنته جلوس ایلوب باجمله ارکان دولتی و خواص دائرة سلطنتی جم و قواعد حسنه و قوانین مستحسنه رعایتیه امر سیار شلر ایادی و چله به خطاب ایلوب هدی که حضرت حق سبحانه و تعالی جلوه صری تنکسای عدمدن و سعتسرای وجوده کتوروب و شرف عقل و شعور ایله اجناس حیوانات و بیائیدن عمنان ایله دی؛ پس جمله مزه لازم ولایتدر که پاک و پاکیزه ضوئی ایله آبدست آلوب درگاه الهی به سجده کدار شکر و ستیاس اولونه بولونن سوکراره اشبو کونی ضبط و رسم فروردین اجرا و تقرر باینده اعتننا و اهتمامکز مطاوعندر دیکده باجمله تاقی بالقبول ایلوب یوم مرقومه نوروز خاصه تسمیه ایله دیلر. نقل ایدرلر که اکا. سرة عجم بیر سنه نوروز عامه ایله نوروز خاصه آراسنده اولان آتی کون غلنده جمیع ارباب حاجانک مشرولانته مساعدده و عیوساری اطلاق و روز شب عیش و عشرت و صفا و صحنه مشغول اولولر ایدی [

بوگون افرادک حاضر بولونقلری عمومی پرووک بر اجتماع عقد ایدرلردی و حکمدار اوکون بوگون شکایتلردی دیکاردی.

اگر کندیسینی علینده برشکایت واقع اولشه، اولک خفته بر حکم اعطاسی «قاضی القضاة» دیک اولان «موید مویدان» حواله ایدر، و کندی خفته مساعه کار داورا علیوب عدالتدن آریلما سستی تلیه ایلردی. اووقت نمادی، حکمدار علینده کیملرک شکایتی وارسه بر طره آریله لرینی سویلردی. حکمدار تکرار «موید» بوجه خطاب ایدرک: «عنه الهیده» حکمدار لر طرفندن ارتکاب ایله یان کتاهلر قدر بووک کتام اولما به. یعنی حکمدارک تسمه سنک ایلمکنه جایسته قله مکلف اولدینی، اگر حکمدار اول عدالتلرک ایدرلر سه عسکرلرک ده الهی اونو ترق عدالتلرکله قوبولاجلرینی، اوزمان مملکت رعایله حکمداری اوزرنه غضب الهی دعوت ایله بکینی، بناء علیه بوخصوصه اصلا عدالتن آریلماق وظیفه سنک شیمدی مویده توجه ایتمدیکی «سویلردی». اگر حکمدار علینده ک اتهامات بی اصل و اساس ایسه، مدعی آغیر جزالرده چار بیلردی؛ عکس قدر بده حکمدار اعطاسی معاقب حکمدار تکرار تخفیف قار، و تاج حکمداری باشنده اولدینی جالده امر ایسه: «اخفاق حقه اول کندیسندن باشلا دیقی، بناء علیه هرکس ده کندی خفته ک شکایتلردن دولتی مواجهه حاکمه چیمه لری ایجاب ایتمدیکی» بیلروردی. علی العاده زمانلرده حکمدارک ک فریب ک صاحب نفوذ اولانلر، بو اجتماع کونده ک اوزاق و ک نفوذسز قایلردی نظام بلکه نظرا بو عادت «آردشیر» دورلندن «بزد چرد» زمانه فدن دوام ایتمشدر ساساتیلر دورنده ک نوروز مراسمی و اولک ماهیت بدیهیه سی خفته عرب و عجم منبعلرنده برچوق مهم تقصیلات موجود ایسه ده، بوزاده اولردن بجه لزوم کور میوزر. جاحظ، مفرزی، مسعودی، مقدسی کی مؤلفلرک ویردکلری ایضاحات، تاریخ اعتباریه فوق العاده حائر اجمیدر.

قارلر مزی تاریخی تقصیلاته داهافضله بورمه تی ایچون، «سلطان احمد ناک» دورنده سفارتله ایرانه اعزام ایله یان «دری اقدی» ننگ، ایران سرایشده تصادف ایتمدیکی نوروز مراسمی خفته ک مطالعه سنی اقتباس ایدرک مقاللمز ختام و بر میوزر. مذهب غیرتله نوروز مراسمنه اشتراک کنن اجتناب ایدن «دری اقدی» ننگ ذهینتیه، شیعی تورک قارده شلر مزک باراملرینه آفرده رسم کیدلر ترتیبی صورتیه اشتراک و جانب ملیه دن عیادین بوکونی ذمیت کره سنده ک دهرن فرق، تورک کره سنده - کیچ بیه اولسه - ملی اتباهک موجودیتنه اکی بووک برویل دیکلر ایسته بر تورک سرایشده و تورکار آره سنده اولدینی هیچ دوشونته بهرک یالکیز تا ایلات مذهبه سینه تبعیت ایدن ذری اقدینک افادتی:

۱. بر قاج کونن سوکراره نوروز سلطانی حوال ایلوب آنلر نوروزه غایت اعتبار و عید اکروردی و دیو تسمیه ایلوب عید رمضان و عید اضحان حاشا مکرم و اشرف اولق اوزره اعتبار ایدرلر اییش. قتی ایده واقع اولسه اول آیک نهایته دیک بر ایسه ال اوزمایوب تازه جدید لیا سسلر ایله کندولرن دونادوب کیجه کوندوز ذوق و شوق ایله اعلا و اذنا، ذکور و انات و سوان و صیانی سرور و شادمانی ایدرلر. ابتدا تحویل شمس ساعتده باجمله وزرا و اعیان دولتی شاهک مجلسنه دعوت و حاضر و شاهک اوکنه بشیوز بیک بقدری سکوک آلتون قورلر. شاه دخی ایله اول آلتونی قاریشلر بوب بر قبضه آلوب ابتدا وزیر و بوب سوکراره باجمله حضار جاسه توزع ایلوب شاهک الی دوقونشدر دیو خلق بر برلرینه زعم باطالریه تبرک دیواهدا ایدرلر. بوقولکری تحویل کیجه سی دعوت ایتمیلر. اعتبار ایلوب کتمه دم ...

مواقع تاریخی من:

اوق میدانده

بر افطار ترتیبی تشبثی

شهر منرك مواقع تاریخی سی میدانده ، اوق میدانك قدسی ، حاستكار نیجه خاطرانی واردن . تا ، فاتح ابدی الاشتهار زمانندن باشلایان بو خاطرله دور عبدالمجید خانیه قدر دوام ایش دره . بوراده ملتزك صابیلی کونلری بیجیل اولمش وشهسامت و حاست عثمانیه کوسترین هنرلر ابراز وارائه ایملش ابدی .

اکثر تاریخلریزده مذکور اولدیی اوزره ، فاتح سلطان محمد خان حضرتلری عقیب فنجدده اوق میدانده غزاة مسلمینه مکلف بر ضیافت وبرهرك هر برینی آبری آبری تلطیف ایشلردن . بزم قدرناشناسلغوزك ، دها طوغریسی اسلافه ، خاطرات ماضیه به حرمتدن لکمزك نتیجه مؤسسه سی اوله زرق بوکون عرصه سیله مناره سی قالان اوق میدانی مسجدینك فی الاصل بانیسی ابوالفتح سلطان محمد خان غازی در . بالآخره مخدوم کزینلری سلطان بایزیدخان ولی ، مستقل وقف تعیین ایدرك قنکیه ، بیوک بر مطبخ عامه ده انشا ایتدیرمشدر .

پادشاهلریزك امور خیریه لرینه دائمی پرواولان وزرا ورجال وخدمه سلطنتده اولکی اوقافه مقدار کافی ضائم اجرا ایدرك طعامك مقدماتی تکثیر ودرگاه ومسجد محلی توسیع ایشلردن .

(۱۱۸۴) سنه سنده قاضی عسکر محضرنلردن حاجی ابوبکر آغا بر مناره بنا ایلدی کی ، (۱۲۳۴) سنه هجریه سنده جنه کان سلطان محمود خان ثانی ده تیرکشلر تکیه سی و مسجد شریفی تجدید ویکر آغانك یاپدردنی مناره فی شمردیکی رسمی اوزره انشا ایتدیرمشلردی ؛ کرچه سنه مذکورده نظرندده اسه شدتلی برلدوس روز کارنده بومناره یاریسته قدر بیقلمش ایسه ده تکرار یاپدیرمشدر .

فی الحقیقه ، شمردیکی مناره سلطان مشارالیهك زمان خلافتلرنده یاپیلان مناره لر شکل و رسمنده دره .

مسجدك منبری سلطان احمد خان ثالث یاپدیر . مشلردن . بومنبر ، مهم بروقه تاریخیه فی خطلر ایتدیردیکندن شایان قید و تذکاردر . شویله که :

پادشاه مشارالیه ، (۱۱۲۷) سنه سنده نیجه صفریه عزیمت ایلدیکلری زمان اوق میدانی مشنا تعیین قلنش ابدی ؛ اوراده توقف جمعه به تصادف ایتمکله ، مذکور منبر انشاقلمش ، وخطیب اقدی امثالی خطبه ده غزائک ، علی الخصوص اشلاهی کلمه اه ایچون اختیار اولتان سفرلرک علوت و قدسیته داتر بلیغ برموعظه ابراد ایدرك اردوی اسلاهی تشدیع وتشجیع ایشدر . اردو ، بورادن حرکتدن صورته ایوب سلطان صبرتیلرنده داود باشا جهیلرنده قیشلامشدر .

منبرک اوزرنده کی تاریخدن آکلاشیلدیی اوزره بوکرسی معالی خطابت (۱۰۳۴) ده یاپدیرمشدر . بومقافی کورچیک هاتف دیدی تاریخی های شلنده عجب محراب ومنبر یاپدیلم

— ۱۰۳۴ —

تیرکشلر یعنی اوقی آتالار تکیه سی نامیه معروف اولان بو درگاه علی العاده بر خاتناه اولنوب ، اوراده ، عثمانیلرک مهم بر اسپور اولونی اولان اوق آتیهک ، پای چکمهک اصولری تعلیم و اربابی تشویق و تلطیف ایدیلیر ابدی . ایسته بورامی ، لومقصده هنر پروری ایله وجوده کتیرنش برهلی اوجاق ابدی .

بوراده تیرکشلر طوبیلاخیر ، ممارسه لری یاپیلر ، بو ایشده مهسارت کوسرتلر حاللی حالجه تلطیف و تقدیر اولنورلردی .

و بکر افانک یابدردنی متارونی شمشدیک رسمی
اوزره انشا ایندیرمشاردی ؛ کرجه سنه مذکور
ظرفنده اسه ن شدنی برلوس روز کارنده بومناره
یاربسته قدر بیقلمش ایسه ده تکرار یابدیرمشدر .
فی الحقیقه ، شمدیکی مناره سلطان مشار الیهک
زمان خلافتلرنده یابیلان مناره لر شکل ورسمنده در .
مسجدک مشربی سلطان احمد خان ثالث یابدیر .
مشدر . بومنیر ، مهم بروقه تاریخیه فی نظیر
ایندیردیکندن شایان قید و تذکاردر . شوبله که :
یادشاه مشارالیه ، (۱۱۲۷) سنه سنه نتیجه
سفرنه عربت ابلیکاری زمان اوق میدانی مشنا
تعین قلنش ایدی ؛ اوراده توقف جمعه تصادف
احکامه ، مذکور منبرانشاقلنمش ، وخطیب افندی
امثالی خطبه ده غرائک ، علی الخصوص اخلاقی کلاه
ایچون اختیار اولتان سفیرک علوت وقدسیسته
داثر بلوغ بروعه ایزاد ایدرک اردوی اسلامی
تشیع وتشجیع ایلشدن . اردو ، بورادن حرکندن
صوکره ایوب سلطان صیرتیلرنده داود پاشا جهیلرنده
قبیله شدن .

منیرک اوزرنده کی تاریخدن آکلاشیلدنی اوزره
بوکرسی معلائی خطابت (۱۰۳۴) ده یابدیرمشدر .
بومقافی کورچیک حائف دیدی تاریخی
های مننده عجب محراب ومنبر یابدیلر

— ۱۰۳۴ —

تیرکشلر یعنی اوقی آتالیر تکبیه سی نامه معروف
اولان بو درکاه علی العاده بر خاقاه اولیوب ،
اوراده عثمانیلرک مهم بر اسپور اویونی اولان
اوق آتیه نک ، پای چکمه نک اصولری تعلیم
و اربابی تشویق و تالیف ایدیلر ایدی . ایسته
پورامی ، اومقصد هنر پروری ایله وجوده
کسریلش بر ملی اوجاق ایدی .

بوراده تیرکشلر طویلایر ، ممارسلر یابدیلر ،
بوایسته مهارت کوسرلر حالی حالجه تالیف
وتقدیر اولتورلردی .

بومقصدله اجتماع ایدن مجلسله کاهجه پادشاهان
عظا مجرده رونق بخش اولورلردی . خاطر نشان
قارنن درکه ، یک جوق ملی تشیلر مرده پادشا
هلرض ، بزله رهبر اولشلردن . حتی ، سلطان
عمودخان ثانی ، (۱۲۳۳) سنه سی جامدی الاخرینک
بیشجی صالی کونی قبضه آلدقلمر آساده ، بوراده یک
عالی و مکلف برضیافت ترتیب ایندیره رک کربکی
بولان عثمان آغا ضیافت امینی نصب اولمش ، یعنی
ضیافتک آرزوی پادشاهی وجهله ترتیب و کشیده سنه
نظارته مأمور قلنش ایدی .

بوآساده ، کجانشکلر اوق آشدر ، وجهه سی
علی مراتبهم طرف عالی شهریاریدن بوچه لرو عقلیه لر
احسانیه تالیف بیورشلر ایدی .

بو عثمان آغا بالآخره اوج توغلی وزیر اولان
عثمان پاشادر .

وقتیله ، استانبولری زیارت ایدن ، ویاسقارلر
معینده بر مدت بوراده اوطوران رساملرک ،
مصورلرک براقدرلی وساحتنامه لرده کی رسملره
دقت ایدیلرک اولورسه ، ملی اویونلر مشردن
بجهدیلرک ، تیرکشلرک ، بینه صرام دینیه ولیله
مشردن صبره آلا بیلرک ، افطار ضیافتلریشک ،
نه بیوک بر انتظام واعتنا ایله اجرا ایدیلرکی
کوریلور . بینه بو تصاور قدیمه ده مشهور اولدنی
اوزره ، بومصاحبه ، بالذات پادشاهلریز ، بتون
رجال دولته اشتراک بیورلردی .

بکفورده ساطانیه جایرنده ، کاغذخانه ده ،
حتی بعضاً چیربچی جایرنده وقتیله مختلف اصناف
ظرفدن اجرا ایدیلن ملی اویونلرک بو وسیله ایله
تشکیل ایدن کونلرجه دوام ایدن جمعیتلرک غایه سی
طوغریلرین طوغری به اولسه بیله - بالوسیه صنایع
ملیه مشرک انکشافه خدمت ایدر ایدی - ضمنده
تشویق وتشدیر مساعی وهنر اولان بوکی اجتماعلرک
ترتیبه ملیه نک حتی بورد ، وطن محبتک انکشافی
خصوصنده کج تالیفات بز ، تقدیر ایله مدیکردن
بیلر نواش بواش سونمش ، اوتودلش ،
برینه آداب وعظمت ملییه مناره ، اخلاق

فاضله منزه قطعاً مناسبتی اولیسان چیرکین ،
مناسبتسز شیلر قائم اولمشدر . شو مقدمه فی
بسط ایندکدن صوکره ، ملی بر خاطر مشرک
اجاسی خصوصنده بعض مکاتب عالی اداره لرینه
وقوعبولان تکلیفک شکران و تقدیر ایله
قارشولاندنی ذاکر اینه دن کجه مبه حکم :
متقرب الحول اولان رمضان شریفک سکزینیه
مصادف (۲۳ نیسان) جمعه ایرتسی کونی بعض
مکاتب عالی طلبه سی طوغریبه قاسم پاشایه کیدرک
یک مهم بر معبد اسلام اولان و حقیقه تدقیقه
شایان آثار نفیسه دن بولان بیوک بیله پاشا جامع
شرفی زیارت ایده جک واوراده ایکندی غازی
ادا ایندکدن صوکره ، طوغریبه اوق میدانته
چقچاق واوراده افطار ایندکدن صوکره بوموقع
تاریشیک خاطر اشته غالد ، برذات طرفندن قونفرانس
وبریله جکدر .
بوخطان مناسبتیه هر مکتب کندی نواله سی
ترتیب واحضار ایله جکدر . نتیجه سنه تیری متروک
ومندی قلنش بولان برعه نک اجاسی خصوصنده
شوالیک تشیسه ، ملی طویقولرله بجهن حیبتی ،
مناسبتسه حرمتکار جمعیتلرک ده اشتراک ایله جکارینه
شبهام بوتدر . توفیق الهیاندن .
محمد ضیا

محرری :
احمد رفیق

ایک یوز سنہ اولیٰ رمضان

تاریخ :
مصاہرہ

(۱۹۴۰ - ۱۹۴۰)

بولونان اسکیرلینہ تقدیم ایله تحریک لری فرمان ،
بو یوز مشلردی .

کذا ، برسنه اولیٰ (۱۹۳۹) رمضان ده بنه
لاله زمانه تصادف ایشدی . شعبانک صوک
کونلردی . پادشاه ، بشکطاشه ، سرای آصفیہ
کلهجک ، لاله صفاسنی اوراده یاپاچدی . فقط
معنی خلقیله اورایه قدر کیمکنده ، چغاله زاده
سراین جوارنده ک (فرح آباد) ده چراغان تماشاسنی
موافق کوردی . شعبانک بکری آلتی جمعہ کونی
فرح آباده کلدی . اوکیجه پارلاق چراغانلر سیر
ایدلدی . منجملک حسابنه کوره بازار ابرتسی
کونی قطعاً رمضان دکلدی . احمد ثالث رمضان
قدر فرح آبادده اکتمک ایستدی . شیخ الاسلامی ،
وزرائ بازار ابرتسی کیجه سی چراغان تماشاسنه
دعوت بووردی . هرکس ، شوق و سرور
ایچنده ، چراغان سیر یله مشغولدی . قابولغولر ،
صرتلنده موملر ، رنکارنک لاله لر آره سننده
طولاشدیجه ، وزیر اعظم ، شیخ الاسلام ،
قاضی مسکولر هبسی ده ، پادشاهک یاننده ، الوانک
ضیایه قارشی جنبشی سیر ایدیورلردی . اوکیجه
روم ایلی قاضی مسکولر کنندن معزول فیض الله افندی ،
اسحق افندی ، دفتر دار حاجی ابراهیم افندی ،
رئیس الکتاب محمد افندی ، دفتر امینی حاجی
مصطفی افندی ، یوتون اکبر حاضر دی . یاتسویه
طوغرو ایدی . هرکس حیرت ایچنده قالدی .
مناره لک قندیلری کمالاً یاتمشدی . استانبول
رمضان نشئه لری ایچنده چاقا تیور دی . اورناله
برحیرت استیلا اییدی . دها طوغرو سی ، هیچ
کیسه ، اوکیجه رمضانک اولدوغنه ممنون اولناده .
ندیم ، بو حادثه نی شوصورته تصویر ایدیور :

بقته ثابت اولوب غره فراشده امام
خواب ایچون یاتشیکن ایندی تراویحه قیام
باش قالدی مدیلر اوکله دهک اوخودن
یوم شک ذوقه حاضرلنن احباب کرام
سردی فصل بهار ایتیکن طبعه اثر
عطشی روزه اکا قیلدی مکافات تمام
مکر آصوفیه جامه نیک باشیسی هلالی کورمیش .
یانه ایکی ده شاهد آراق هرکه کوسترمش .
پیشنه برسورو خاق طولایارق استانبول قاضیسی
شیخ زاده محمد افندی به کیتیش . حضورنده
شهادت ایش . « رمضان ثابت اولدی . همان
شمدی قنادیل اشغال و ناز تراویحه اشتغال اولسون
دیو هر قنادن برصد و هردهاندن برندا ایتسی
حسیله قبل الاستیدان ایقاد قنادیله تشبه اولندی
اعلام اولغین :

مثال کوزه یی روزه نی صیام کی
بو آتش ایله تراویحه ده قیام کی
زهرمه سیله بالجه اهالی شهر اول کیجه مساجد
وجوامعه ادای سنت تراویحه قیام و ابرتسی کونی
نیت صیام « ایشلر .

بو حادثه ، خلیفه انام ایله برابر وزیر اعظمک ده
چاتی صیقه سن اولمالی که ، مؤرخ کوچوک چلی
زاده عاصم ، حادثه نی نقل ایدرکن :

« آصوفیه کیرک قیم باشیسی اولان صرائی
صدود متعصب آرنابودک نیک و بد اقوال تصدیقه
معتاد اولان ، رکن اذغاد ایله الحمداله تعالی هلال

ایک یوز سنه اولده ، رمضان ، یسان و مایس
آیلرینه تصادف ایشدی . استانبولک و خلیجک
لاله باغچه لری ، بهسارک فیاض کونشی آلتنده ،
رنکارنک پیچکلره بزه کشدی . پادشاه ، سلطان
احمد ثالث ؛ وزیر اعظم ، نوشهرلی ابراهیم پاشا
ایدی . لاله نرخی قونالی بر سنه اولمشدی .
کوچوک چلی زاده عاصم دیورکه :

« دارالسلطنه اسلامبول لاله شهباز دولت
و آشیانه عنای سلطنت اولغله جای کبار و مأوی
مقبلان روزگار اولوب اکثر بیوت و منازل
همرک نکارخانه چین و حدیقه اینه لری انواع
شکوفه رنکارنک ایله مانده کاشن مردم بهار خله برین
اولدیندن ماعدا اقتضای لطافت آب و هوا ایله
اهالیسنک نزاکت طبیعت لری معروف و مشهور
واکثری شکوفه پرورک ، خصوصاً روم جنت
رسومه اختصاص ایله قرین شهرت اولان لاله
روی تربیتده مجبور دی . فی الحقیقه هرکس
لاله صرافه دوشمشدی . پیچکه رغبت او قدر زیاده
ایدی که پیچکیبار قیثات لری ظالمانه آرندی مشلر ،
« ابراهیم پاشاده اک مرغوب پیچکلری اسم لریله
یازدی مرش ، « قرین رغبت و اشتیاق اولان شکوفه لر »
میانده لاله ده نرخی فونوشدی .

اوسنه نکر رمضانده لاله لری و پیچکلریله اک
مشهور برلر : بشکطاشاده سرای آصفی ، چغاله
زاده سرائی جوارنده فرح آباد ، وفاده قبودان
پاشا باغچه سیدی . بهارک نشئه سی ، رمضانک شوقنده
غالب کاشدی . احمد ثالث ، یوتون رمضان لاله
سیران لریله کچیریور دی . رمضانک اون بشتندن
صوکر ، ابراهیم پاشانک کتخداسی و دامادی محمد
پاشانک استانبولده ک باغچه سننده اوچ ساعت چراغان
سیر یله مشغول اولدی . شهزاده لری ده یاننده ایدی .
چراغانه مقی انام ایله وزیر اعظم ده اشتراک اییدی .
اون سکرزنده طوقیو سراینه کلدی . هر مرکک
باغچه سننده پارلاق بر چراغان ترتیب ایدلدی . افطار ،
ابراهیم پاشانک سراینده اولدی . اوکیجه سراینده
ترتیب اولونان چراغان « بیر حمیده فذلک آینه
سطح زمینده بو آنه دکیق منانی مشاهده ایتدیکی
بر معنی ایدی . « احمد ثالث ایکی ساعت قدر مشغول
اولدی . صدراعظمه و وزیر اسنه مجور خنجر لر ،
سهمور کورکار ، بیکارجه آلتولر احسان
ایندی . بیکرمچی کیجه سی ، چراغانک فرح
آبادده اولماسی امر بووردی . بکری دره نی کیجه
یوتون شهزاده لریله برابر قبودان پاشانک وفاده کی
باغچه سننده افطار اییدی . اوکیجه کی چراغان ده
غایت پارلاق اولدی .

پادشاه ایله وزراسی کیجه لری چراغان صفالزنده
وقت کچر دکاری کبی ، کوندوز لری ده حضور لنده
تفسیر شریف تقریر ایدر لر دی . ابراهیم پاشانک
حضورنده تقریر ایدلر ؛ مدرستندن رازی احمد
افندی ، علی احمد افندی ، نبلی احمد افندی ،
عرب زاده صالح افندی ، خلیل افندی ، شای
احمد افندی ، دارنده لی محمد افندی ایدی . بر
کون ، سوره طه تفسیرنده صالح افندی ایله
دارنده لی آره سننده مناقشه اوزادی . ابراهیم پاشا
یوتون مناقشه لری بو بوک بر علاقه ایله تعقیب ایدر دی .
دارنده لی مسئله نی تحریراً ابراهیم پاشا به تقدیم اییدی ،
ابراهیم پاشاده میرزا زاده شیخ محمد افندی به
کوندردی . نهایت طرفینک مقصودی بو واسطه

زاده سردی جوانده فرح آباد ، وفاده قیودان
باشانجامه سیدی . بهارک نشسته سی ، رمضانک شوقه ده
عالم کلدی . احمد ثالث ، بوون رمضان لاله
سیرانلیله کچیروردی . رمضانک اون بشندن
صوکرا ، ابراهیم باشانک کتخداسی وادامادی محمد
باشانک استنبولده کی باغچه سنده اوچ ساعت چراغان
سیریله مشغول اولدی . شهزاده لری ده یاننده ایلی .
چراغانه مئی انام ایله وزرای عظام ده اشترک ایلی .
اون سکیزنده طوقیوسرینه کلدی . هرمرکک
باغچه سنده بارلاق پرچراغان ترتیب ایلی . افطار ،
ابراهیم باشانک سراینده اولدی . اوکیجه سراینده
ترتیب اولونان چراغان « پیر حمیده قدفلاک آینه
سطیح زمینده بوآنه دکن مثلنی مشاهده ایتدیکی
برمعی ایلی » . احمد ثالث ایکی ساعت قدر مشغول
اولدی . صدراعظمه ووزراسنه جوهر خنجرلر ،
سمور کورکار ، بیکارچه آلتونلر احسان
ایلی . بیکرمچی کیجه سی ، چراغانک فرح
آبادده اوناسی ابراهیم بوردی . بکری دوردنچی کیجه
بوون شهزاده لریله برابر قیودان باشانک وفاده کی
باغچه سنده افطار ایلی . اوکیجه کچیراغانده
غایت بارلاق اولدی .

پادشاه ایله وزراسی کیجه لری چراغان صفالرنده
وقت کچیردکاری کی ، کوندوزلری ده حضورلرنده
تفسیر شریف تقریر ایتدیرلوردی . ابراهیم باشانک
حضورلرنده تقریر ایتلر ، مدرسیندن رازی احمد
افندی ، علمی احمد افندی ، نیلی احمد افندی ،
عرب زاده صالح افندی ، خلیل افندی ، شای
احمد افندی ، دارنده لی محمد افندی ایلی . بر
کون ، سوره طه تفسیرلرنده صالح افندی ایله
دارنده لی آره سنده مناقشه اوزادی . ابراهیم باشا
بوون مناقشه لری بووک برعلاقه ایله تعجب ایتدیردی .
دارنده لی مسئله نی تخریراً ابراهیم باشایه تقدیم ایلی ،
ابراهیم باشاده میرزا زاده شیخ محمد افندی به
کوندردی . نهایت طرفیک مقصودی بو واسطه
ایله تنویر ایشله ی .

تقریر هفته ده ایکی اوچ کون دوام ایتدیردی .
بعضاً ابراهیم باشانک سرایینه سلطان احمد ثالث ده
کایر ، درس « حضورها یونلرنده » تقریر اولونوردی .
شاعر ندیم ده « قاره درس » ضمیمه حاضر بولونوردی .
او رمضان ، ابراهیم باشانک توسطله ، مولیدن
آزیه لی اولانه ضم واولایانه آریه لی احسان اولوندی
کی ، « قاره درس ندیم افندیکنک کالات ذاتیه لرینه
اعتباراً ترتیبی مضم اولان سلسله ده رتبه لرته

وقعه حتمه کی خاتمک بوقیدسزلریله بر ابر
بن او صباح او جواده طانماق احتیاطنه
صوک درجه ده رعایت کوسترمه کچیرایدم .
بنام علیه یوزمی یاری یاری ستر ایچون
باشمه برمدیل صساردم . سحرای جدیدک
اک ایصسز یوللرتدن مردیون کویسه ،
اورادن اوزون چایره ایتدم ..

باغیر باشی ، اسکدار دولاشما دیم بر
قلادی . اسکداردن بشکطاشه کچدم . . .
استانبولده سمته کیتدم . تحقیقاته قالدیشانلر
اولورسه بنم اوکیجه پدریمک خانه سنده
قالدیغمه والدمک شهادی تأمین وقلدمه
اثبات وجود ایتدم . آقشام هیچ برشیدن
خبرم اولمادیغنی کوستر بر معصومیتله قاین
پدریمک کوشکنه دوندم .

بن اک زیاده جوهر خاتمی مراق ایدیورد
ردم . چونکه کومبوریتلر عقیده نی چاره نک
صالیوریک مولانک صیقلر حالاً قوللا
قلدمه چیلایوردی . بو خصوصده هیچ
کیسه به بر کجه صورمدان وقعه نک بکا هر

نوسنی فیشده ایلیدود البسه سنی چیماره رون
افندی قیافته کیردم . آقشامکی وقعه اوزرینه
ضابطه تحرییه قالدوبده نی بوویران ایغده
کشف ایدرسه وقوع بوله حق شهادت
استجوابلر ایله هرشی آکلاشیاهررق ذلالتک
عیوقه چیمه سی احتمالی واردی .

صافلی ، قالیغی ، البسه نی .. بوون بو
حایدودلقده قوریمی صیقجه صساردم .
صسارملادم . بریاکت یایدم . قولتوخه
صیقیشدردم . دیشساری چیقدم . نه کلن
واردی . نه کیدن ، نه صوران ، نه آرایان .
ضابطه ایله برابر خلق طسابعه دن ،
توفکدن اوقادار بقمش وحق قولقلر ،
هر لحظه جاملری صسارصان طوب صدالرینه ،
حایدود وقعه لرینک اک مده شسلیرینه اوقادار
آیشسشردی که اوکیجه باطلایان اوچ آل
رده وولوه درله ، جوهر خاتمک دائره عصمتی
اطرافنده پیدا اولان صساقالی حایدودک
جایانه قصدینه بک اهمیت ویردن کورلیوردی .

زیینت اسکناب حمد افندی ، دینر آمینی حاجی
مصطفی افندی ، بوون اکبر حاضر دی . یاسویه
طوغرو ایلی . هرکس حیرت ایتدینه قالدی .
مناره لریک قلدیللری کاملاً یاشسیدی . استانبول
رمضان نشه لری ایچنده چالفا بوردی . اورتانه
برحیرت استیلا ایتدی . ده طوغرو سی ، هیچ
کیسه ، اوکیجه رمضانک اولدوغنه ممنون اولمادی .
ندیم ، بو حادته نی شوصورته تصویر ایدیورد :

بفته ثابت اولوب غره فراشنده امام
خواب ایچون یاشسینک ایتدی تراویحه قیام
باش قالدیرمدیلر اوکله به دک اویشودن
یوم شک ذوقه حاضرلنن احباب کرام
سردی فصل بهار ایشسینک طبعه اثر
عطشی روزه اکا قیلدی مکافات غام
مکر آیا صوفیه جامه نک قیم باشیسی هلالی کورمش .
یانته ایکی ده شاهد آلاق هرکسه کوسترمش .
پیشه برسورو خاق طولیبارق استانبول قاضیسی
شیخ زاده محمد افندی به کیتمش . حضورنده
شهادت ایتمش . « رمضان ثابت اولدی . هان
شمدی قنادیل اشمال وناز تراویحه اشتغال اولنسون
دیو هر فغاند برصد وهر دهاندن بر ندا ایتسی
حسدیله قیل الاستیدان ایقاد قنادیله تنبیه اولندنی
اعلام اولتغین :

مثال کوزه ی روزه نی صیام کی
بو آتش ایله تراویحه قیام کی
زمرمه سیله بالجه اهالی شهر اول کیجه مساجد
وجوامعه ادای سنت تراویحه قیام ویرتسی کونی
نیت صیام « ایتلر .

بو حادته ، خلیفه انام ایله برابر وزرای عظامک ده
چانی صیقمش اولمالی که ، مؤرخ کوچوک چلی
زاده عاصم ، حادته نی نقل ایتدیرکن :
« آیا صوفیه کیرک قیم باشیسی اولان صرائی
مردود متعصب آرنابودک نیک و بداقوالن تصدیقه
معناد اولان برایکی ارغاد ایله الحمدلله تعالی هلال
رمضان کوزندی دیوانشای طریقه اشاعت ورجاله
واطفالدن گروه انوه ایله قاضی افندیکنک حضورنده
شهادت ایتلریله .. » صورنده قیم ایتشدرم .

لرینه اعاده عاقبت ایتشدر

جنوه ۷ (ت.ه.ر) — موسقوه دن روس
هیئت هرخصه سنه کلن بر تلفرافنده (له نین ک)
اعاده عاقبت ایلدیکی بیله بریلور .

آغیزدن برتورلو تفصیلاته حکایه ایدیلرچکی
بیلوردم .

حرم مردیونینک آلت باشنده قارشیه
سروناز چیقدی . بکا حوادتی ایلمک ایتشده
رمک ایچون قرتک خلجسندن دوداقلری
تیره بور ، کونکی قاپاروب ایخه بوردی .
اطرافنه سریع بر نظر دولاشدردقدن سوکره
اوصولجه حق :

— بک ...
— نه وار ؟
— بوراده بولغنه کز لازم کلن برکیجه ده
بولونمادیکنز ...
— نه اولدی ؟
— حایدودلر جوهر خاتمی طماغه قالدیر -
بیورلردی . خالص بک قورناردی .

بن بوون حیرتمه بو موحش وقعه به
شامش کوردونک ایچون کوزلریمی بو یوتوب
آشیریمی اچهرتی بری برندن بوکساش اوچ :
— لا ... یا ... یا ...

اشتراک شرتلری

پوسته اجرتی داخل اوله بی حاله
ل وولایتلره سنه لک ۸۵۰ آتی آینی ۴۵۰ اوج آینی ۲۴۰ شروش
لکتره ۱۱۵۰ ۶۰۰ ۳۰۰

مدیر مشرول : اسماعیل آسف

تلفراف هنوائی : استانبول - پیام صباح

نسخه سی ۱۰۰ یاره

زوالی ساعت
طلوع شمس ۷ ۲۵
ارکله ۱۲ ۲۳
ایکندی ۲ ۴۸
آفشام ۵ ۴
یالتسو ۶ ۳۸
امساک ۵ ۲۰

یارینکی افکار اسلامیه

طوروپور دیدیکندقی طولانی هیچ بر غالبه بی
محکمه اسلام بر عقوبته مستحق کورمه دی ؟
غلیان دینسندن طولانی حلاج منصوری آسان
فتوای شرعی مثلا این سینابه هیچ طوتونمادی .
زیرا احکام اسلامیه فن و فلسفه ایله تعارض
ایتمدی وایتز .

مع مایفه فن و فلسفه و جدان مسلمینی متأثر
ایتمکدن خالی دکلدور . هیچ شبهه واری که
فلاسفه اسلامیه مثلا بر این رشدک، برهی الدین
عربینک نظریه دینیسی ایله هر هانکی برمسام
متینک ویا بر عالم دینک منطومه عقایدی عینی شی
اولسون . البته بر این رشدک حوصله مذمینه کی
وصتی علی العاده برمسالمک دائره ایمانده
بولامایز .

ایشته یارینکی افکار اسلامیه بولموسمت
حوصله سی ایله ماشیدن آبرلق لزومنی حسن
ایده جکدر . جمیله برلنکده تکامل ایتنه برعالم
اجتماعی خاصه عاملیندن فارغ اولور .

باتکیز ، اسلامیق تمیل ایلدی باب فتوائک
معاملات جمعیته حوزه مداخله سی کوندن کونه
طارالیور . حق قضاسی مان هیچ قالدادی ،
یائین برآئیده - کل آت فریب ، - طلاق و میراث
دعوالرینک حلیده محاکم عدلیه بیکه جک کی
کورونیور ؟ اوزمان دائره مشیت عادت اسمن
وار جسی بوق حکمنده قله جی . . . بودوام
انتعامک سببی نهدر ؟ شبهه بوق حکمت اواصر
ونوایی تحنیق و تبیله ایجابات زمانه بونافی

بیکه ممکن ایکن عافظه کارلنده معاندانه اصراردر .
مثلا تعدد زوجات سألنهسی آلام : اول باول
بیلیورزک عرب جاملهده عدد زوجات محدود
دکادی ، برارکک ایستدیک تدر زوج آله بیلیردی .
شریعت مطهره بو عادت سنکرهه فی تحدید و تقلیل
صورتیله ومان مان کرهأ دینه بیله جله برطرزده
قبول ایتمدی ؟ نامتناهی درده ایتمدی .
و شاید بو خصوصده ده ازیاده شدت کورتمش
وملا تمندی کلبأ رد آتمش اولسه بی اسع
اسلامی اشکال و بلکه ده تطیل آتمش اولوردی .

بوکون بولم برحکمت سیاسی موجود دکلدور ،
بالعکس بوکون حکمت سیاسی ایجاب ایلدرک
تعدد زوجات الفا ایدلسین . زیرا اسان آثاری
ایل خلقت بزه تبلیغ ایدیلورکه ارض اوزرنده
برارککک حصه صبیبه سی یالکز بر قادین در .
ولادت ایستاتسیتلرله بو خصوصده استهاد
ایده بیلیرم : اوغلان و تیز بر جبریده عددا
مان مان مساری طوفارلر ؛ آتجی بیوک بررفاه
اقتصادی به نائل برلرده ، اوده یالکز یوزده
برایکی نسبتنده تیز زیاده طرفار بوکا مقابل
سعادت معیشتدن محروم تعلمه لرده اوغلان تولدانی
زیاده در ؛ بالخاصه اقراضه محکوم جمعیلرده
تیز تولدانی جانب دتت تناصلر کورستر : مثلا

الیوم صاحب بلرده که نابلسده موقوف یاشایان
اسکی برقیله موسوبه در ، - درت اوغلان قارش
آتجی بریزدنیا به کلکده در . . . بوموازنه طبیعه
تلاش . . .

(تبار) تام ستعارله محض برتذکره انتقادیه
آلدمک یکن کون ینه بو ستولرده اسلامیه
متفرع - تعدد زوجات ، اسارت ، رسم و هیکل
معتوب کی - بعض مسائل حقنده لزوم کورتمک
ایسته دیکم تعدیلاته معارضدر . هویتی هر نه دن
طولانی ایسه کیزلین منتدمک علم و تربیه سی
اثرده بیکه رعنا کورولدیکی ایچون اخطاراتی
کمال تفکرله تلق ایتم . کندیسنی فی الحال تأمین
ایتمه ایسترم که اسلامیق اله صبیعی ماشقاری
درجه سنده سون و اوکا خدمتکار اولاندن باشقه
برامل تعقیب ایتنه بر آدام ؟ حب و حرمتک
سویله درکه اونی کرک زمان و کرک مکان
اعتبارله حدود نفوذنی توسیعه مساعد برقابلیت
تکاملده کورمک ایستدم . هر یز دغیزی نومین
ایتمه وهی چوق شکر خیاله بیله هیچ بر
زمان اوغراماشدر .
بو تأمینانی کافی کوردرک ایضاحات متممه به
کچورم :

انقلابات فکریده صره سی آلت اوست
ایتمه ممکن اولمایان بر سلسله نوالی وارد .
مثلا بوکون جزیره العربی لات و منات دورینه
هیچ بر قوه اوضیه اوجاع ایده ص وینه بونک
کی مثلا یونان حاضری نصرانیتم چیناروب
یونان قدیمه عقائد و نیه سنه هیچ کیمسه
اعادیه منتدر دکلدور . بر نوم قائلی جمادلر
نیزه سنده ترک ایتدیکی برحیل وجدانه بر دما
باغلاتمدن بالطبع اجتناب ایلر .

دیگر جهندن نه براسان ایچون نه بر جمعیت
ایچون عقائدن متجرد یاشامق شمدی به تدر
هیچ کورولمیش برحادثه دور عقائدن متجرد
ظن ایتمکلمش ایا نلرینی بزم آکلاما دینم
ویا بیلمدیکن قله لره توجه اتمشدر . ایجه
حساب اولنسه انسانیتک هتاهم موجوده سی تروق
اولاد نبری آتمش ، تناص ایتمش و قوتلنمش ،
ضعیفلاماشدر ؟ شو تدر وارک برنی دکیشد .
بردیکی ایچون نظر ضدن قاجورده اکیبلدی ،
و چورودی ظن ایدیلورده .

خوستقیانانی اورویاده عصر لرحه رقیبسنز
اجرای سلطنت ایتدکن صوکره برکون قارشینده
فن و فلسفه بی بولدی . بری محیر العقول کشفیات
واختراعاتی ایله ، دیگری فکره آچدینی نامتناهی
مسافه لرله روحلری جذب ایلدرک کلیسادی
وصلیدن آیدیلر . نزاع علم و دین غریبه
انصرایت غایبه نه نتیجه لندی . قاتولیکله پایا اسکی
ششمه شوکتی و بره بیلیمک ایچون نه بی بکلله
بیلیرمیکن ؟ قله کشف و اختراعدن بوولدینی
و فلسفه نک انکیزیسیون دوریه کیردیکی . . .
مع مایفه فن و فلسفه به متناومت ایلدی بر شکل عیسویت
وار : پروتستاناقی . قاتولیکه اوورودوس
مذهب لری آرن فن و فلسفه پروتستانقه قارش
عینی موافیق کورسته مده دی . مغلوب اولان
مذهب لرله مقاومت ایلدن مذهب آره سنده نه فرق
واردی . . . شوقرق واردی که بری تکالی قابل ،
دیگر لری تعیر نایلر بر قالب ایتمده محوسدیلر .

تاریخ مجیدلی

بزده حبس‌لر

اسکی دور زده حبس‌لر، یا جزالاندیرمق **۱۸۰۸**
چکماک ایچون یاپیلردی . حبس‌لر ، یا بادشاهک
ویا وزیر اعظماک امریه اولوردی . انکمه مهم حبس‌لر
جرم‌ها بونده شیزاده لر ایچون ، نیو آراسنده وزرا
وسائر دولتور ایچوندی . بئدی قوله الله بوستانچی
باشی حبسی ده بک همدی . لئی اولوما حق لک و قتل
اولوناجق لک بر چوغی بوستانچی باشی به قسام
ایدیایردی . حقنده و بریلن حکمه کوره ، یادریایه
انفا اولوتور ، یا سیاست چشمه سی اوکنده بویی
اؤزولور ، یا برمیق لپوده آسایلردی . وزرا
ایچون جزا ، بویقی اورمقدی ، آسماق ذلایله
ایدی . بعضاً وزراک جلاد لر معرفیه بوغدریلدی ده
واندی : مثلاً داماد مقبول ابراهیم پاشا ، داماد
ایشیر پاشا ، داماد ابراهیم پاشا ، بوغدریلدی .
کنذا انی ایدیه چکارک بر چوغی ده بوستانچی باشی به
آسای اولوتور ، چکدری ایله بروسه یه ، قیریسه ،
مصره ، ساغره ، حاصلی مناسب کورولن بر حله
نقی ایدیلیردی . قیزلر آغاری داغما مصره سور .
کون ایدیلیردی .

دورنه جرم لک بویی اورولان بر ، اوچ
شهره نی جاکه اوکیدی . پورامی عادتاً معین
کیدن .

مترک و زور لک اکثریا وراث ایندن زکین لک
۱۸۰۸ بئدی مصدوره ، عادتدی . فقط داماد انشیر
باشک صدوزنده بوستون بئک بر اصول ایجاد
ایدی ویا اوکدنبری نادرأ قولانیلان بر اصول ،
نظام صره سته کیدی که ، اوده مجرم ویا غیر مجرم ،
زکین لری برجه ایله حبس ایتمک ، یاره لرلی
چکدرک ، حق لنده سیرایک بیله شفاعتی اولدی
خالده اولری به اعدام ایلمک فضاحتیدی .

سلطان ابراهیم دورندن سوکرا ، محمد رابع
زمانده ، عاکفی صویانلر ، بکتاشلر ، قره قاشلر
وسائر هپ قتل ایدیلیر . فقط ایشیر ، کندیشیه
مجرم اولانلری قتل ایدیرمهدی ، اولا حبس
ایدیلردی ، پوتون تروولری آلدی . ایشینه
یا ایلیچق لری یاره آلاق صالیوردی ، یارامیه .
چق لک هم یاره لرلی آلدی ، همده کندیلرلی
قتل ایدیلردی . مثلاً ، دلی برادر وسائر یاره
وبره زک فورتلدیله . مورعلی دفتر دار ایله مو قوفانی
محمد اندی وغده محمد کتخدای هم صوبدیلر ،
همده اولدیلر . مورعلی دفتر دار صوک دفعه
اولان بئدی قوه یه کوندرلدی . حسابیه ایددی ،
نمی وای ، نسی بئسه لندن آلدی ، بوکاه ده
قناعت ایشیلدی . « دخی مال طلب اولاندیچ غیرلی
بر اچیم قانده دیو جواب و بردی » . صوکنده
بئ قنقه قرار و برلدی . والده ترخان سلطان
شفاعت ایددی . ایشیر فیزدی ، واقعا قیریسه
نق ایدیلردی ، فقط بولده اولدیرمهل سی ایچون
تدبیرلر قورمقلن کری طورمادی . کندیشینی
چاروش باشی کوروره چکدی . مورعلی صور
فراجه سنی چاروش باشی به هدیه ایددی . آره سته
کوردگی کیدی . اسکنداردن آچیلدیله .
چارشار او کورک ده آلدیلر ، ارقه سته خدمتکار
چو نه سی کیندریلر . دل اسکله سنی کیندیله
او چو نه سی ده آلدیلر ، آنارود کبسی کیندریلر .
حاصلی زولانی صوبوب صوفانه دوتدیلر ،
فری کیدن مئشایلی کیندیله ، صابه بربرده اولدیلر ،
اثری بلای اولما یجق بر بره کومدیله .

مو قوفانی ایله غده محمد کتخداده عین فلا کته
دوچار اولدیله . کرک مدره لینک کورک مو قو .
فانجینک قتلر بئنه سبب ، « وزارت ایچون سی
وعملی » ایتلردی . ایشیر پاشا ، کندیشیه رقیب
وله بیله چکاری اورتادن قالدیرمایه بیله جرأت
ایدردی . فقط جهانی ، حبس لک بر صویفون
اوجانی اولدینی ، دولت سیاستنک جاهل الردد
اویونچاقه دورندیکین دوشونه مزدی .
اسما چکامه و غیره .

انا دونه دی . بر آوه قایاندی ، مصطفی بک
ولایتک اعیاتی طویلا دی :
پادشاه محوسیدر ، ضبط ایده کورک .
بئدی . اوی قوشا تدی ، وزیر اعظمه خیر
بولادی ، استانبولدن سیاهر و صلحدارلر

سلطان ابراهیم دورنیدن سوکرا ، محمد رابع
 زماننده ، مکتب صوبایلر ، بکتاشلر ، قره قاشلر
 وسائر هب قتل یارلدیلر . فقط ایشیر ، کندیجه
 بچرم اولانلری قتل ایشدیرمهدی ، اولاً حبس
 ایشدیردی ، بوگون ثرودلرینی آلدی . ایشته
 یازاچقلری باره آلاق صالیوریدی ، یازامیه .
 جقلرک هم یاره لرینی آلدی ، همده کندیلرینی
 قتل ایشدیردی . مثلاً ، دنی برادر وسائر باره
 وبره ذک قورقولهیلر . موزهل دفتردار ایله موقوفاجینی
 محمد اندی و غده محمد کندیان هم صوبدیلر ،
 همده اولدیردیلر . موزهل دفتردار صوبک دفعه
 اولارقی بدی قوله کوندرلدی . حسابیه یارلدی ،
 نه می زان ، نه می بقیه ایدن آلدی ، بوکاهده
 قناعت ایشله دی . « دخی مال طلب اولاندیجه » غیری
 بر آچهم قالدی دیوچواب وردی ، صوبکده
 یته قنعه قراز وردی . والده ترخان سلطان
 شغانت ایشدی . ایشیر فیزی ، واقعا قیرسه
 نو ایشدیردی ، فقط یوله اولدیرلر سی ایچون
 تدبیرلر قورمقدن کری طومادی . کندیسی
 چاوش باشی کونوره چکدی . موزهل مسور
 فرجه سنی چاوش باشی به هدیه ایشدی . آرتسه
 کورگنی کیدی . اسکنداردن آچیلدیلر .
 چارشار او کورکده آلدیلر ، ارته صه خدمتکار
 چوکه می کیدیردیلر . دل اسکانه سنی کیدیلر ،
 او چوکه یده آلدیلر ، آرنارد کبسی کیدیردیلر .
 حاجلی زولانی صوبوب صوبخانه دوندیردیلر ،
 قرش کید مئشارینی کیدیلر ، صابه بربرده اولدیردیلر ،
 اثری بلای اولما یجی بر بره کومدیلر .
 موقوفاجینی ایله غده محمد کندیاده عن فلا کته
 دوچار اولدیلر . کرک مدره لینک شکرک موقوف .
 قنجینک قنلرینه سبب ، « وزارت ایتون سی
 وعمل » ایشیردی . ایشیر باشا ، کندیسه رقیب
 اوله بیله چکاری اورتادن قالدیرما یه بیله جرأت
 ایدر دی . فقط جهانی ، محبس لک بر صوبفون
 اوچاقی اولدینی ، دولت سیاستک جاهل الرده
 او یونجاغه دوندیکینی دوشونه سردی .
 اساساً حکامی و تجربهمی بوکا مساعده کلدی .
 قیاضیه موقوفاجینی ده ، محمد کندیاده بوگون
 یلدره لرینی ویردیله نهایت از بقده کندیله بوشولدیلر .
 ایشیرک عنادینه نه سرای خلق ، نه ده پادشاه
 مانع اولایلدیلر . داماد باشا اساساً پادشاهی
 آوریجی ایچنه آلدی . یارلدی شیلردن پادشاه
 کندیدن باشقه جواب برده جک بودی . معماییه
 تویفه ویا صوفه مأمور اولانلرده باشلرینه تاماً
 اویشلردی . هر تویفه ، همه حال بر صوبفونله ،
 بر چوکه نتیجه له نیردی . فقط بر صوبفونلر عصیان
 وطنیان زمانلرده پایسلان غارتلر دکلدی ، اک
 صاکن زمانلرده ، وزیر اعظم امر یله پایسلان
 تویفه رده اجرا اولونانلردی .

تویفه مانور اولانلرک جانی یاره ایدی .
 بعضی تویفه ایشه چکاری کیمسه لردن یاره آلیرله
 وزیر اعظمک بیله خیری اولادن صالیوروردی .
 محمد رابع اساساً عسکری برغلیان نتیجه سنده خلق
 ایشلیدی . فقط بو غلیانی بیکی جلوسده تسکین
 ایدمه دی ، شغافوت کونلرجه مسوردی . محمد
 راهبک ایزر آقامی بوسف آغا مصره لقی ایشلیدی .
 اشقی استانبولده خیر آلدیلر ، بوسف آغانک
 معنی سکبان وصار بجه لرینه ایکی بیسک غروش
 بخصبش ویردیکنی ایشدیلر . بیتاری آندی .
 بو عربک تقودی اولماییدی ، بو دکاو
 احکام ایله کندی . مری به عهد ایشدیک آقیه
 ایسه ماننک عمری آتیق .
 بو تک حدیثین بلدرمک کرک .
 دلدیلر ، وزیر اعظمه کیدیلر ، پادشاهه خیر
 بو لادیلر . سطح هابون در حال چیددی . قزلر
 آجاسقی استانبوله کتیردک ایچون ، أمور تمین
 اولاندی : قیوسی باشی کور مصطفی بک ، مصطفی
 بک قزلر آغانک آرتسه سندن بیددی ، بوسف

اسا دونه دی . بر آوه قانادی ، مصطفی بک
 ولایتک اعیانی طویلادی :
 — پادشاه محبوسیدر ، ضبط ایدمه کورک .
 بدی . اوی قوشاتدی ، وزیر اعظمه خیر
 بولادی ، استانبولدن سیاهر و صلحدارلر
 ارشوددی . آغا نهایت طیشاری چرقماه مجبور
 اولدی . فقط یالوار پرو ، آغلار پرو ، الهیته
 آیلرینه قاپانوردی :
 — یولداشلر ، ایتوک چوقدر ، جرعی
 اعتراف اوچاغکنده دوشدم . بکا قیاق . بر آوج
 قانی باشلاک . اول قزلر آغاسیدم ، شمدی اون
 غروشلق عرم .
 یولداشلر تسکین اشدیلر :
 — المچکمه ، سکازدن وسائر یولداشلر یزدن
 غرور اولیه چفته کفاز .
 بوسف آغا کیسه ی آچدی ، یولداشلر اونر
 غروش داغیتدی . هیس ده منون اولدیلر ، یاره لری
 جیلرینه آتدیلر . آغانی اسکنداره ، اورادن ده
 بدی نوله به کتیردیلر . آغانن بیک بنش پوز کیسه
 آقیه ایسته دیلر . آغا یالوادی ، یاقاردی :
 — بوم بولده ومصرده اولان چله اشیاء عفار می
 پادشاه آلدی . ویرمه ک قدرتم یوق . بونده ضبط
 اولان اشیای کپور داندک . صابوب بئش دوک قدر
 ویردم . اوزرده اولان اوابله آنجن قوشجه
 سام قالدی . قسکزده محبوسم . حق نیتده کسکار
 ایشمک بو حال باشمه کلدی . من صروت اندک ،
 آزاد اندک . همان بنده اوچاغکن امکداری بر
 سیاهیم .
 بدی ، تأثیر ایشدی . یاره ایچون صرحمت
 اولامیوردی . آغانک سوزلری بیکاه دیر ، هیچ
 تأثیر اولدیلر . ایشده پوز کیسه غرضانی واردی .
 اونده آلدیلر ، بیچاره می مصره طرغرو ، اون
 یاره ممر ، بوله روان اشدیلر . فقط بو اصول ،
 یالکنز او دورلره مخصوص دکلدی . نور کیده یاره
 ایچون حبس ، حبسندن فورنار مق ایچون یاره چککک
 اصولی صوبک زمانلرهدی دوام ایشدی .
 بو بوک آله

احمد رفیعی

مقام خلافت

تاریخی حقیقتلر تجلی ایدیور

۳۱ مایس تاریخی نایمس غزته سی پروفیسور
براونک شو مکتوبی نشر ایدیور:
عثمانی پادشاهلری ، یاروز سلطان سلیمان
اعتباراً دکله سلیمان محتمم دورندن بری خلافت
دعواسنده بولمقدردر. پروفیسور (نالیبو) نیک
صوک درجه مهم اولان رساله سنه دائر مطالعه سی
سوردیم دوستم پروفیسور (مارغولویوت) نظر
دقتی، بونک انک بارز دلیلنه جلب ایتدی. بودلیل
سلطان سلیمانک وفاتی اوزرینه ابوالسعود اقدینک
قلمه آلمش اولدینی عسینه نیک ۱۵ نجی صرعنده
«حکومت جهانک محور و مرکز، خلیفه الله»
صفتلرله تقدیر ایدلمسیدر.

فریدون نیک منشائی، دها برجوق دلائل سرد
ایدر که فکریم (عثمانی ترک لری تاریخی) آدی کتابنده
سه راد وار دقره یزی نیک شوسوزلری تماماً تصدیق
ایلر: (سلطان سلیم، مصری فتح ایتدیکی زمان
بوراده خلیفه عباسی بی بولدی. بونی، خلافتی عثمانی
پادشاهیله احفادینه نقل و تودینه، کاله وقار و تمکین
الله افتناع وارضا ایتدی. عینی زمانده سلطان سلیم،
خلافتک عباسیلر و داعتنده بولسان امانتی - که
سانجاق، و فلیج و خرقة سعادتدر - دخی آلدی.)
صوک زمانلرده بوسئله حقیقه غزته کزه یازی
یازانلر ایچنده (نه اودور مورسین): (اسلام،
یا لکیز بر دین دکل برمدیتدرده. . مسلمانلر،
بوندینه دریندن درینه علاقه دارد. بونک بر
یوزندن قالمسی فکرینه تحمل ایده منلر. بونلر،
مدنیت اسلامی نیک، آنجیق بر دولت اسلامی
داخنده کالیله توسع و انکشاف ایده چکی
تعامتده درلر. بنده بوفکریم.)

سوزلرله مسئله نیک روحنه نفوذ ایده بیلمشدر
صانیرم. بریکیز مساعدا و اسه بوزمینده سویله چک
چوق سوزم وار، لکن بوسوزلرم، بوحیاتی و اصلی
حقیقه نظر اولسه اواسه شرح و تفسیر ماهیتده
بولونوردی. لکن نیک قوتلی حسن ایدیورم که:
جهانک انظار دقتی اوکنه حیوان مسئله نیک ماهیت
حقیقه سی آکلامق ایسته بوسه ق سیاسی پروپاغا
نالدردن یوز جوروب جدی تبعات تاریخیه به
التفات زمانی کلشدر.

که بریچده به بروق قولله ج پروفیسور لرندن

ادوارد براون

خلافت اسلاميه مسئلهسى

اسلامك محنت وهرىمت كونلرنده توركلر ، دين اسلامك

قهرمانلىرى و كسكىن قايىجلىرى اولديلر

تورك ملتلك اقوام اسلاميه آره سنده خلافته لياقتى حقتده مصدده منتشر (الاخبار)
رفيقمك قيمتمدار برائش مقالهسى

يوزى كولمى و جهلسنك كوزلى او بيله كاهه
ديكىلشدى .

اسلامك محنت وهرىمت كونلرنده توركلر
دين اسلامك قهرمانلىرى و كسكىن قايىجلىرى اولديلر .
نتكيم اسلامك شان و سطوت زمانلرنده اونك شوكتى
برقات دهه تزويد ايتديلدى . توركلر آلى عصر
دين اسلامي حيايه ايتلىرى اولتلى مسلمانلر تزدنده
اك خيرى ملت ورعلمدار هدايت موقعنه اعلا
ايتدى . بوندىن طولاي هر مسلمان توركلره قارشى
ناقابل اخلاص بر حرمت پرورده ايدر و آيتقى
دين اسلامدن چيقمقله جوزوله بيله چك برسر بو طيب
حسن ايدر . توركلر مسلمانلره و مسلمانلره اينفا
ايتكلىرى خدمات ايله كنديلرينه هر مسلمانلره مديون
ايتشلدور .

تاريخ اسلامه مطلع اولانلر و بالخاصه عثمانلى
دولتى اتانسنده سلطنت اسلاميه نك ، ودين اسلامك
عظمت و حاكيكى ادراك ايدنلرك خلافت اسلاميه نك
بو شان و شرفنى محضاً توركل متحلى اولدينى مزاياي
عاليه سياه سنده تا عين ايتديكىن آكلما ماملرى
ممكنميدر ؟ توركلر ؛ حيتلى ، طايچناب ، صوره ،
جسوره ، عزيمكار ، عزيز برماندر . تورك ، ملتلى
ميدان و غايه سوق ايتكك ايتشمى اولديندن تورك
اولومدن قورقاز . بالعكس مونى كولهرك قارشيلار .
تورك بالكر حاكيت و استقلال ايله الفت ايتديكىندن
ذات و محكوميتى اصلا قبول ايتمز . توركلر عزت
نفسى زنجيده ايديليرسه او هيچ بر تهلكى قاله
آلماز ، هيچ بر انديشه اونك عزمى يكمز .
مزاياينى تعداد ايتديكىن توركلر كنده بولونان
خلافته ال او ازانقى و يا خود ال او ازانقى ايتديلىرى
تسويق ايتك ، بونى باشقيرنه خوش كوستمك
ايتسهن ويا تصور ايدنلر ، كنديلرينه بويه بر فكر
درميان ايديلوب اونى رد و بوشكرك مروجنى
تزييف ايتديلىر . . . ايشته بونلر او كونا هكلامه مچا و زردر كه
دنياهه خسترا ، و آخرنده اك چيركىن عدايه محكومدرلر .

كوكلرده استقراز و عصرلردنبرى حرمتى
ارواحه نفوذ ايتش اولان خلافته قارشى بر جرم
ارتكاب ايتك ايتنده اولانلر هر شيدن اول و جدت
اسلاميه ي پارچه لامق ايتسه من اولورلر و بو صورتله
اك مدھش جنايت ارتكاب ايتش و الهك اك شديب
جزاسنه استحقاق كسب ايتش اولورلر .

اهل اسلام ، بويه قائده سيز ، طايقتى مجھول ،
وعنى زمانده انسانلره قارشى بر جنايت تشكيل ايدن
بر شيدن ، احكام شرعيتى افساد ، ادا ايتكلىرى
نازلى ابطال ، و بر دكارى عهود و موثاقتى نقض
ويتنلى اخلاص ايدمچك بر دعددن صافيتنلر .
مسلمانلر ، « هيكز بردن حبل الهى به صابيليكز
آيرله ييكز همد الهى نى اينفا ايديكز . يمينلر كوزى
نقض ايتيكن » مانده كى آيات كره ينى داغما
خاطر لاسنلر .

خلافتك قيتى اونك حاكم اولدينى سلطنته باغ ايدنر .
ممالك اسلاميه ايتنده خلافت ايتون توركيادن
دها زياده حق صاحي يا خود دهه قوتلى بر مملكت
پوندر .

مصر مسلمانلرى ، و مشرق اصادن مشرق
قريبه قدر ، بر يوزندمى بوتون مسلمانلر خلافتك
توركلرده قالماسه طالبدرلر .

قاهره نك مطبوعات بوميه سى آره سنده مجاهدات
مليه سى ايله معروف (الاخبار) رفيقمك ٢٨ شريف
ثانى تاريخلى نسخه سنده « خلافت مسئله سى » سر نامه
سيله يك مهم برائش مقاله نشر ايتكده دره مصرلى
رفيقمك بومهم مقاله سى ترجمه ايديلورلر :

« بشنبي عصر هجرتك صوكتده سلجوق
اسراى آره سنده مجازات داخله باشلامشدى .
ممالك اسلاميه آتارشى ايتنده ايدى . فرنكلر
اسلام ديارينه مجاوز ايدنلر ، شوكت اسلاميه ي
تارماز ايتنلر ، تمهيل ايدمچك اسبابك كاهه سى مسلمانلر
طرقتدن حاضر لاشدى . بونك اوزرينه اهل صليب
مجازياتى وقوع بولدى و اهل صليب سوريه
سواحلنى استيلا ايتديلر . ديكر طرفدن اسراى
اسلام آره سنده مجازات دوام ايتديكىندن اهل
صليبك باي استيلا سى شرق قريبنده غلله شمش
ويونلر اك مهم سرا كرده كوچوك مملكتلر تاسيسنه
موفق اولشلدلر .

عيق صورتله اندلسده ده شوكت اسلاميه
رخته دار اولورق عرب نفوذى بيدرى زواله يوز
طوتوروى . مغربده ملوك طوائف ، مهربنده
اسراى سلجوقيه آره سنده مجادله كيتدكجه
شده تله ترك اهل اسلام شرق و غربده دارمه
طغيان اولمشدى ، حق بو مجازات داخله
اوسرتبه واردى كه شرقده اسراى اسلام يديكىرى
علينده (بيزاس) ايترا طورلر دن استمداد ايديلورلر
غربده كى اسلام حاكمدارانى فرنكه قراقرندن ،
قاردرلىر هلينده ياردم طلب ايديلورلدى .

دها صوكره يديكى مصر ك اوائلنده اسلام
عالمى تاتارلك جهومنه معروض قالارق تاريخ اسلام
اك ضيع دورلرى باشادى .

تاتارلر ٦٥٦ سنه سنده بغدادى ضبط ايدرك
خليفه مستصمى اولدر مشر و خلافت عباسيه يه
خاتم چكشردى .

مقام خلافت اولان (بغداد) ك سقوطى
اوزرينه خلفاى عباسيه (قاهره) به انتقال ايله
اسراى چرا كسهنك باي باشنده مقام خلافته ارتقا
ايدرك ظاهر آجراى خلافت ايتشلدلدى . بونلرك
صوكتيبيى (متوكل على الله) دركه سلطان سلم اول .

مصره داخل اولدينى زمان خلافتى اوكلرك ايتشدر (٨٩٢٤)
ضعف و ذلت و مجازات داخله طولاييمسليه
خلافت اسلاميه بو قارنده ايضاح ايتديكىن وضعيته
ايدى . بو اوزون فاصله خلافت اتانسنده ممالك
اسلاميه خارچنده اعلاى اسلام ايتون هيچ
برفائلى وقوع بولامشدى . فقط عثمانلى دولتلك
تاسيسه دين اسلام كنجششمش . اسلامك شوكت ماضيه سى

تجدد ايتش و وحدت اسلاميه فونتمش و دين اسلام
آناطولى و روم ايلده انتشاره باشلامشدر . دهه
صوكره استانبول فتح ايديله ترك سلطوت اسلاميه
باغنانلره و باقنانلردن تا وانه سورلرينه قدر حاكم
اولورق مشرق اصادن بحر محيط اطلاسى يه و خط
استوادن آروپايك فلپكهنه قدر بوتون اقلر
توحيد و تكبير سلسيله طولمشدى .
توركلر ، لوى خلافتى استانبولك اقلرنده
دالعه لاندردنلرى زمان بوتون اقوام اسلاميه نك

مناقبه، قصه نامه اولادری بنده در کجا پیش بر، بی
غروزی بوکسانکه اوغراش برکن، دیگر طرفدن
بیاض دستار آئنده قاین صبرمه ایشامالی،
کوهوش پارمقلی، قلبه خشوع و مهابت و برین
صندوقه سنه کوزلری دیکرک، قاپی کیمش برماندنک
یادماغرله طولو اولدینی حاده پادشاهنک روحایتندن
استداده شتابان اولور.

تورک مانی کندی پادشاهنک «قولی» حد ایدر.
یکچری تشکیلاتنده بیله «قیو قولی»، «سرحد
قولی» تعبرلری تورکک پادشاهلریه قارش بیله.
ذکری حرمت و توقیراته آشکار بر اعتراف تشکیل
ایدر.

عشائی تاریخنده آتیمق
فضیلتلرله، احراز ایشکاری مظفر بیلرله ایشار ایدر.
پادشاهلرک نامی ملنکک حافظه سنه نقش اولومشدر.
تاریخزده ملنک پادشاهه قارش عصیان واقع
ذکدر. اک عامی زمره لر بیله پادشاهلریک
شخصلریه حرمت ایدرک آرزولریله برینه کتیرلسنه
جاییشلردر. سلطان عثمان ثانی، سلطان ابراهیم
وسلطان سلیم ثالث حادثه لری ملنکک طغیانندن زیاده
یکچری زوربالریک، پادشاهک اطرافنی آلان حریص
وزیرلرک سفیل احتراصلری اوغورینه یاپدق لری نصیح
جنایتلردندر.

ملنک پادشاهلق مقابله قارش حرمتی
عادتاً دینی بر شکل آلمشدر.

خلافت مسئلهسی، الیبارز بر
طرزده، سلطان عبدالحمید ثانی دورنده مجلی ایلشدر.
تورک پادشاهنی، خانانی اولدینی ایچون، خانانی
تورک و ملنکک بو بومه سنه چایشدینی ایچون، اجنادی
کیجه کوندوز اکر اوستندن ایتمه ترک تورککلک سلطوتی،
قدرتی، مهابتی «انظار جهانیه» اهلاق ایلدیکی
ایچون سوهر، اونلرک و مالک هر گوشه سنده سعوت
و مهابتلریه دینی بر آیدنه شکلنده بوکسه لن جامعلری،
معظم ذبهری، نازین مناره لری، بنجره لریه قدر
ایریشن اندانی، سرورلری، جنارلری و ارغوانلرله تاشا
ایستکی زمان، روحنک اک درین گوشه سنده پادشاهه
و خاندانه قارش درین بر حرمت حسی طویاز.

دولتی
بوکونکی فلاکتیه سوق ایدن اوج هم عامل واردت
پادشاهلردن بهضلرک دولت ایشلریله مشغول
اولا یارق بوتون ایشلری حریص وزیرا الیه بر اقلری؛
وزیرانک پاره، موقع و احتیاط پیشنده قوشارق
موقعلری و ثروتلری تأمین ایچون پادشاهلری اغفال
ایتملری؛ ملنککده سلطنت اطرافنی اکثر حشرات
کبی آلان، و ملنکک منافعتندن زیاده کندی سفیل
حریصلری تطمین چایشان اشخاصی هر بیله،
فداکارلریله، حق و عدل اوغورنده غلبتیه بر طرف
ایده جلیک متانت و اتحادی کوسترمه سیدر.

عشائی تاریخنده ملی انقلاب یوقدر. انقلاب نای
آئنده طانیلانزده، شخصی احتراصلری تأمین ایتک،
قدرت و سلطنت اطرافنده ک «خوان یغسا» به
طالانلری برر بوسه و ناله قافالایارق بر لریه کندیلری
کیملک ایچون بر قاج حریص باشانک، بر قاج سرای آدمنک
یکچریلر آره سنه قوبدینی فنلرک قانی نتیجه لریدن
باشقه برشی ذکدر. بولر انقلاب دکل، برر عصیاندر.
بو عصیانلرک بکانه و متن نتیجه سی ده، یضا کرلرک
تجدیدن عبارتدر. هیچ بر عصیان نتیجه سنده،
نه پادشاه صرضی کوکندن ازاله ایچون دوشونمش،
نه وزیرا موققی بیله یین حریصلریه برحد تعیین ایشی،
نه ده ملت بو محولردن استفاده ایدرک بر اریجه اوسون
راحت و حضور بوزی کوره بیلشدر. بونکله برابر
پادشاهلریز
نظرة حاضر اولدیلری

و کائک، علم و عرفان مجتهدک ملت اوززنده بلک نافع
تأثیریه ده اولشدر. قاج، سلیمان قانوی، احمد ثالث،
سام ثالث دورلری پادشاهلرک کندی صبرتیه،
درایتلرله ملی عرفان اوززنده نه بو بونک تأثیر یابیلر.
یکچریه پارلاق و کیش بر تدقیق ساحه سی تشکیل
ایدر. معرفتک انگاه نایع اولدینی بو بونک پادشاهلر
زماننده شمرک، علمک و صنتکک بلک پارلاق بر

صورتده ترقیسه ثابتدر. تورککلی افسال و حرکاتیه
دائماً پادشاهنی نمونه طومشدر. پادشاه ملنکه رابطه سی
کسه یکی کوندن اعتباراً مملکتده، خلاق ده درت
بش زوربانک نتیجه سنندن قهر و زبون اولشدر.
کو بریلرک صدارتیه قدر سلطان محمد رابع دوری
ایله سلطان محمد خاسنک بوتون دوره سلطتی بوکا
آجینلی بر مثال تشکیل ایدر.
تورک پادشاهسز یاشایماز. فقط بوکا مقابلده،
پادشاهنک یاردیمی، کندینه باقاسی، کندیمی دائماً
دوشونه سی، انکشافنه مانع اولان خریص اللری
پادشاهلق نفرذیه قیرماسی ایتد.

بو بونک آله، ۳ آغستوس ۱۹۱۹
احمد رفیق